

Ingestemd door gemeente 8 feb 2018

Ingestemd door OPR 22 maart 2018

Geaccordeerd in Bestuur 28 maart 2018

Vastgesteld in ALV 30 mei 2018

Ondersteuningsplan SWV Unita

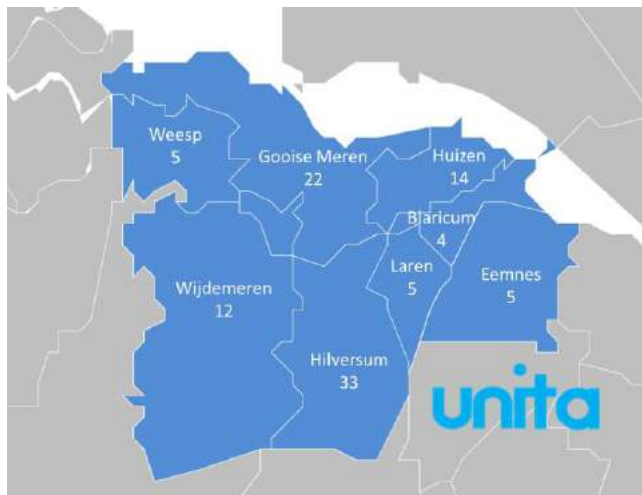
2018-2022

'Een passende plek voor elk kind'

In vogelvlucht

Gemeenten en aantal basisscholen:

23.852 leerlingen

Deelname SBO 2,78 %

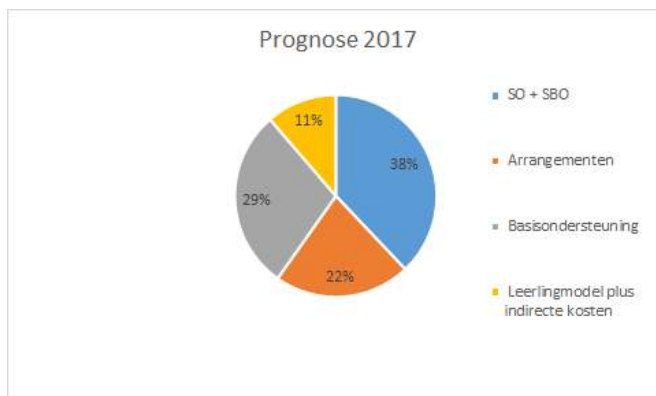
Deelname SO 1,10 %

(1 oktober 2017)

Bestuurlijke organisatie:

- Vereniging van 30 leden, allen schoolbesturen in regio Gooi en Vecht
- ALV is toezichthouder, Auditcommissie ondersteunt
- Bestuur van 5 leden
- Directeur stuurt organisatie aan
- Loket ontving 1003 hulpvragen in schooljaar 2016-2017
- Team van 30 professionals ondersteunt

Financieel, uitgaven 2017: 10 miljoen

Inhoudsopgave

In vogelvlucht	3
Inleiding	6
Leeswijzer	9
1 Kernwaarden, missie, visie en strategie 2018-2022.....	11
1.1 Kernwaarden	11
1.2 Missie.....	11
1.3 Visie	12
1.4 Strategie	13
2 Aanpak passend onderwijs in de regio en de Unita organisatie	18
2.1 Vormgeving zorgplicht.....	18
2.2 Basisondersteuning	19
2.3 Extra ondersteuning	19
2.3.1 Voorzieningen en arrangementen extra ondersteuning in de basisschool	20
2.3.2 Scholen voor Speciaal Basisonderwijs (SBO).....	21
2.3.3 Scholen voor Speciaal Onderwijs (SO).....	22
2.4 Doorgaande lijn	23
2.4.1 Beleidsafstemming en overdracht voorschoolse voorzieningen	23
2.4.2 Beleidsafstemming en overdracht voortgezet onderwijs	23
2.5 Samenwerking cluster 1 en 2	24
2.6 Onderwijs aan zieke leerlingen	24
2.7 Beleid voor terug- of overplaatsing naar Basisonderwijs vanuit S(B)O.....	24
2.8 Beleid herindicatie van SO-leerlingen en verhuizende SBO-leerlingen	25
2.9 Beleid voor groeibekostiging van de S(B)O-scholen	25
2.10 Beleid met betrekking tot overdracht van bekostiging bij ontoereikend budget Unita voor overdrachten aan S(B)O scholen	26
2.11 Klachten- en geschillenprocedure.....	26
2.12 Samenwerking met ouders	26
2.12.1 Ouders als educatief partner.....	26
2.12.2 Rol en positie van ouders en kind in het ondersteuningstraject	27
2.12.3 Ouders en medezeggenschap	28
2.13 Organisatie van het samenwerkingsverband.....	28
2.13.1 Bestuurlijke uitgangspunten	28
2.13.2 Inrichting van de organisatie	29
2.13.3 Medezeggenschap.....	30
2.13.4 Personeel.....	31
2.13.5 Databeveiliging bij Unita	32
2.13.6 Samen werken aan kwaliteit	33
3 Passend Onderwijs in relatie tot gemeentelijk en regionaal beleid.....	35
3.1 Gemeenten en ketenpartners	35
3.2 Passend onderwijs en decentralisatie jeugdzorg	35

3.3	Gedeelde missie en visie: de beweging 'van achter naar voren'	36
3.4	Richtinggevende uitspraken voor de samenwerking	37
	Tot slot.....	38
	Bijlage 1 Meerjarenraming OP 2018-2022	39
	Bijlage 2 Basisondersteuning.....	40
	Bijlage 3 Beleid voor terug- of overplaatsing naar het Basisonderwijs vanuit S(B)O.....	58
	Bijlage 4 Beleid met betrekking tot overdracht van bekostiging aan S(B)O besturen bij ontoereikend budget Unita.....	61
	Bijlage 5 Handelingsgericht werken als pijler in SWV Unita	63
	Bijlage 6 Dekkend netwerk.....	67
	Bijlage 7 Passend Onderwijs Ontwikkelagenda gemeenten 2018-2022	68
	Bijlage 8 Lijst van gebruikte afkortingen	69

Inleiding

Alle scholen voor regulier en speciaal onderwijs (met uitzondering van cluster 1 en 2) maken deel uit van een samenwerkingsverband passend onderwijs. Elk samenwerkingsverband doet regionaal, dat wat nodig is om voor iedere leerling passend onderwijs te garanderen. Het beleid wordt voor vier jaar vastgelegd in een ondersteuningsplan. Dit document is het tweede ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband Unita, een samenwerkingsverband passend onderwijs voor leerlingen in het primair onderwijs en speciaal (basis) onderwijs in de Gooi- en Vechtstreek.

Terugblik op 2014-2018

Het eerste ondersteuningsplan liep van 2014 tot 2018. Dit nieuwe ondersteuningsplan is weer voor vier jaar opgesteld (2018-2022) en gaat in vanaf schooljaar 2018-2019.

Na de start op 1 augustus 2014 heeft onze organisatie – voortgekomen uit twee WSNS-verbanden – al werkende en lerende haar multidisciplinaire werkwijze en haar beleid steeds verder aangescherpt. Dit heeft geleid tot een addendum bij het vorige ondersteuningsplan in 2016. Het vorige ondersteuningsplan is in samenwerking met alle partijen verder in de praktijk gebracht, de voortgang is gemonitord en de processen zijn doorontwikkeld. Het memo Basisondersteuning in de bijlagen met de 13 ijkpunten voor goede basisondersteuning, maakt integraal onderdeel uit van het nieuwe ondersteuningsplan en definieert voor Unita de veel gebruikte term: basisondersteuning. Het nieuwe inspectiekader 2017 is hierin verwerkt. Een groot aantal ijkpunten heeft betrekking op eisen die ook door het inspectiekader 2017 worden gesteld. Bij Unita is ook een aantal aanvullende eisen geformuleerd in relatie tot de passend onderwijs middelen die hiervoor naar de schoolbesturen gaan. Terugkijkend op de afgelopen periode van vier jaar zijn alle zeven voorgenomen doelen gerealiseerd. Aandachtspunten blijven het verder versterken van de basisondersteuning, de toename van de hulpvragen uit de scholen, de stijging van de percentages SO deelname, de structurele evaluatie van MDO trajecten en de verbetering van de verantwoording per schoolbestuur. Dit wordt weergegeven in onderstaande tabel met de doelen van Unita in de periode 2014-2018.

1	Een samenhangend netwerk van ondersteuningsvoorzieningen voor de leerlingen binnen haar grenzen ontwikkelen	• SBO: < 1% buiten regio, > 5 % instroom van buiten • SO: 36 leerlingen op 15 scholen buiten regio 2016, (25% verbetering t.o.v. 2015)
2	Alle leerlingen naar school, geen thuiszitters, in samenwerking met alle ketenpartners	• 2017 gemiddeld maximaal 2 thuiszitters • 42 ontheffingen • 100% effectieve bemiddeling naar onderwijs
3	Bovenschoolse, complexe hulpvragen conform de MDO werkwijze voorzien van arrangementen	• ± 1000 hulpvragen in 2017 (951) 2016 en (863) 2015 - Binnengekomen evaluaties MDO's door ouders, leerkrachten en IB-s zeer positief. Respons te laag.
4	Borging van de huidige deelname- en verwijzingspercentages	• SO-deelname gestegen naar 1,1% • SBO-deelname stabiel 2,7%
5	Afspraken maken met gemeenten, zorgpartners en schoolbesturen over specialistisch aanbod binnen de school	• Afspraken over leerlingvervoer, ernstige enkelvoudige dyslexie; aansluiten onderwijs-jeugdhulp
6	Een bemiddelende rol spelen bij verschillen van inzicht	• 1 second opinion • In overleg enkele malen alternatieve oplossing gevonden
7	Een uitgebreide, maandelijkse monitoring van bovengenoemde doelen voor het bestuur en de leden	• Bestaande monitoring • Continue monitoring en actieve analyse van trends met schoolbesturen besproken.

In de afgelopen 4 jaar, kunnen we stellen dat Unita een goed imago heeft opgebouwd. Uit breed intern onderzoek in 2016¹ komt naar voren dat we vernieuwend, gedreven en innovatief zijn, een goede basis voor de komende planperiode. De verbeterpunten, die o.a. voortkwamen uit het onderzoek, zijn meegenomen in de visie en strategische doelstellingen voor de komende planperiode. De visie en strategische doelen zijn bepaald in samenspraak met alle belangrijke partners. We hebben bijeenkomsten gehad met de aangesloten schoolbestuurders, een bijeenkomst met de wethouders van alle gemeenten en voorbereidende gesprekken met de beleidsambtenaren. Daarnaast zijn er twee heidagen geweest met het bestuur, gevolgd door een verdere verkenning met de ALV en de OPR.

Ketenpartners

Passend onderwijs is onderdeel van een stelselwijziging, een transformatieproces dat ook in het nieuwe regeerakkoord verder wordt doorgezet. De transformatie omvat de transitie van de Wet passend onderwijs en tegelijkertijd drie andere transitie: die van de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Deze transitie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Om te zorgen voor verbinding, werkt ons samenwerkingsverband nauw samen met de regio en 8 gemeenten in de Gooi en Vechtstreek (Hilversum, Huizen, Gooise Meren, Weesp, Wijdemeren, Laren, Blaricum en Eemnes). Dit ondersteuningsplan sluit aan op de jeugdplannen van deze gemeenten en de ontwikkelingsagenda onderwijs-jeugd (bijlage 7) die wij samen met de wethouders van de betrokken gemeenten hebben vastgesteld in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met de samenwerkingsverbanden, de verantwoordelijk wethouders en de beleidsambtenaren onderwijs en jeugd. Naast Unita neemt ook het samenwerkingsverband Qinas (samenwerkingsverband voor voortgezet onderwijs in deze regio) deel aan het OOGO. We werken waar mogelijk intensief, effectief en plezierig samen met Qinas. Daarnaast is er een intensieve samenwerking met het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL), Versa voor

¹ Onderzoek uitgevoerd door de CED-Groep en Raad & Daad onder vijf respondentengroepen (intern begeleiders, schooldirecteuren, schoolbestuurders, trajectbegeleiders en het Unita-bestuur)

Schoolmaatschappelijk werk (SMW), Veilig Thuis (VT) en Jeugd en Gezin (CJG, RBL en het oude JGZ) voor de opgave met betrekking tot (dreigende) thuiszitters², multi-problem gezinnen, kindermishandeling en huiselijk geweld, complexe scheidingen en preventie.

Actueel

Vanuit het regeerakkoord 2017 nemen we de volgende punten mee in de komende planperiode:

- Passend onderwijs wordt voortgezet;
- Er komt onderzoek naar leerrecht voor kinderen;
- De EMB leerlingen worden wellicht geplaatst op 12 landelijke voorzieningen;
- Er komt meer geld vrij voor vroeg- en voorschoolse educatie en hoogbegaafde kinderen;
- Er volgt nieuwe wetgeving met betrekking tot invoering van onafhankelijk toezicht bij samenwerkingsverbanden en een wettelijk verplichte doorzettingsmacht;
- Thuisonderwijs dient te voldoen aan daarop toegesneden eisen voor kwaliteit, bekwaamheid, burgerschap en veiligheid. Dit wordt ook wettelijk geregeld. Hierop wordt toegezien door een gespecialiseerd onderdeel van de Onderwijsinspectie;
- Het toelatingsbeleid van scholen en het leerlingenvervoer (op basis van denominatie) blijven ongewijzigd;
- De Onderwijsinspectie krijgt een extra (discretionaire) bevoegdheid, om bij de beoordeling van scholen rekening te houden met de eventuele aanwezigheid van bovenmatig veel zorgleerlingen. Dit doet meer recht aan scholen die zich extra inspinnen voor passend onderwijs.

Een vooruitblik

Om goed in te kunnen spelen op wat de samenleving van ons vraagt, heeft het bestuur van Unita samen met de directie, de Algemene Ledenvergadering (ALV) en de Ondersteunings Plan Raad (OPR) een visie opgesteld en een strategische aanpak voor de komende vier jaar gemaakt met een bijbehorende begroting en meerjarenraming (zie bijlage 1). We richten ons op drie strategische thema's:

1. Versterkte basisondersteuning
2. Professionalisering aangejaagd
3. Verbeterde samenwerking intern en in de regio

Er blijft ruimte voor leerkrachten, scholen en professionals om binnen de gezamenlijke kaders eigen keuzes te maken. Handelingsgericht werken hecht veel belang aan ouderbetrokkenheid en constructieve samenwerking en communicatie met ouders. Ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid staan dan ook centraal in de aanpak van Unita.

Het ondersteuningsplan is een dynamisch plan, dat door ervaringen uit de praktijk en voortschrijdend inzicht waar nodig kan worden bijgesteld. Dit is een continu proces en zou in de komende periode ook weer kunnen leiden tot een aanvullend addendum. De uitwerking van de strategische plannen naar projecten zal steeds in een Plan van Aanpak op hoofdlijnen worden vastgesteld en gemonitord. Aan het bestuur zal worden gerapporteerd over de doelen en de

² Landelijke definitie: een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht

voortgang van de projecten en de ALV en OPR van Unita zullen minimaal twee keer per jaar de voortgang en realisatie kunnen volgen.

Ons samenwerkingsverband is een lerende gemeenschap. Onderwijsprofessionals en ouders leren met en van elkaar door samen op zoek te gaan naar de beste oplossingen voor kinderen. Onze missie is en blijft: 'Een passende plek voor elk kind'.

Leeswijzer

Het ondersteuningsplan 2018-2022 bouwt voort op het eerste ondersteuningsplan, het memo basisondersteuning, met nieuw inspectiekader 2017 en het addendum van het OP uit 2016.

In deze inleiding keken we terug op de vorige planperiode, beschreven we de actuele thema's uit het regeerakkoord en gaven we een korte blik vooruit.

Hoofdstuk 1 beschrijft de visie en het strategisch kader en focust op de thema's die de komende jaren belangrijk zijn. Samengevat in drie strategische thema's: versterken van de basisondersteuning, professionalisering en samenwerking intern en extern.

Hoofdstuk 2 beschrijft hoe Unita passend onderwijs heeft ingericht, hoe de Unita-organisatie werkt en wat we meten in het kader van kwaliteit.

Hoofdstuk 3 beschrijft hoe we samenwerken in de regio met gemeenten en ketenpartners.

Het ondersteuningsplan wordt aangevuld en verduidelijkt met de volgende relevante beleidsstukken in de bijlagen:

Bijlage 1 Meerjarenraming

De meerjarenraming is een dynamische begroting, die we jaarlijks bijstellen na evaluatie met de ALV.

Bijlage 2 Basisondersteuning

Hierin wordt de basisondersteuning binnen SWV Unita beschreven: datgene wat van iedere school binnen het SWV minimaal aan ondersteuningsmogelijkheden verwacht mag worden.

Bijlage 3 Beleid voor terug- of overplaatsing naar het Basisonderwijs vanuit S(B)O

Een beschrijving van de werkwijze (wettelijke verplichting).

Bijlage 4 Beleid met betrekking tot overdracht van bekostiging bij ontoereikend budget Unita voor overdrachten aan S(B)O scholen

Conform de wettelijke verplichting heeft Unita beleid gemaakt voor als de budgetten ontoereikend zijn om de SO en SBO scholen te bekostigen.

Bijlage 5 Handelingsgericht werken als pijler in SWV Unita

Handelingsgericht werken is uitgangspunt bij het handelen van alle scholen binnen het SWV. Handelingsgericht diagnosticeren en begeleiden is het uitgangspunt van alle professionals die de scholen, leerlingen en ouders ondersteunen. Deze bijlage beschrijft de uitgangspunten.

Bijlage 6 Dekkend netwerk

Een overzicht van de voorzieningen in het Passend Onderwijs in en buiten de regio.

Bijlage 7 Ontwikkelagenda gemeenten

De meest recente agenda (thema's) van de gemeenten (maart 2017) op het gebied van Passend Onderwijs en basis voor onze samenwerking met gemeenten en regio.

Bijlage 8 Lijst van gebruikte afkortingen in dit ondersteuningsplan

Tot slot: voor alle procedures binnen het samenwerkingsverband verwijzen wij naar onze website www.swvunita.nl

1 Kernwaarden, missie, visie en strategie 2018-2022

1.1 Kernwaarden

Als we het hebben over Unita en 'ons' in dit ondersteuningsplan, zien wij Unita als een netwerkorganisatie van partijen die gezamenlijk vormgeven aan het passend onderwijs in de Gooi en Vechtstreek. Binnen dit collectief zijn leerlingen, leerkrachten, ouders, scholen, deskundigen, directies, schoolbesturen en het samenwerkingsverband partners en draagt eenieder bij vanuit zijn of haar eigen rol. Onze kernwaarden drukken uit waar we voor staan en ook hoe we intern en extern met elkaar om willen gaan. De kernwaarden van Unita en haar leden en professionals zijn:

Het kind centraal	We gaan voor de optimale ontwikkeling van het kind
Verantwoordelijkheid	Gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen
Vertrouwen	Vertrouwen, geloof in het kind, in de eigen kracht en in de netwerkorganisatie die we samen vormgeven
Verbinding	Verbinding en respect voor de relatie, nabuurschap
Samenwerking	Wederkerigheid, leren met en van elkaar, meebewegen met het veld
Gedrevenheid	We geven niet snel op

1.2 Missie

De missie van Unita is en blijft kort en krachtig:

'Een passende plek voor elk kind'

Deze missie geeft ons focus en verbindt ons. Ons bestaansrecht ligt bij het kind met zijn of haar hulpvraag. Bij een passende plek bedoelen we niet een fysieke plaats of gebouw, maar in bredere zin een omgeving die aansluit bij de behoeften van het kind.

1.3 Visie

De visie is de gezamenlijke verwachting of het streefbeeld dat wij van de toekomst hebben. In verschillende bijeenkomsten met stakeholders zijn we gekomen tot een visie met negen bouwstenen, samen te vatten in drie hoofdthema's:

I. Versterkte basisondersteuning

- Continue verbetering van de basisondersteuning.
- Arrangementen doorontwikkelen.

II. Professionalisering aangejaagd

- Professionaliseren van de intern begeleiders en trajectbegeleiders.
- Handelingsbekwaamheid van de leerkrachten met betrekking tot passend onderwijs verhogen.
- Verbeteren van de zichtbaarheid van Unita en de communicatie met het veld.

III. Verbeterde samenwerking intern en in de regio

- Samenwerking tussen gemeenten, regio-organisatie, zorgpartners en schoolbesturen optimaliseren.
- Borgen van een samenhangend en dekkend netwerk van onderwijs-, zorg- en ondersteuningsvoorzieningen in de regio.
- Bewustzijn van onze gezamenlijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid vergroten.
- Alle kinderen naar school, geen thuiszitters, in samenwerking met alle ketenpartners en de ouders.

Wij zien voor ons dat in 2022, of eerder, de basisondersteuning op de scholen op orde is en versterkt waar dat nodig was.

Daarnaast willen we dat alle betrokken partijen zich in 2022 handelingsbekwaam voelen bij hulpvragen vanuit passend onderwijs. Daar is nog veel inspanning voor nodig. De leerkracht is hierbij de belangrijkste actor.

Tot slot willen we in 2022 de samenwerking in de regio met schoolbesturen, de gemeenten, regio-organisatie en de zorgpartners naar een hoger plan tillen. Bij voorkeur vanuit dezelfde kernwaarden en gezamenlijke doelen en verwachtingen, maar bovenal vanuit vertrouwen in elkaar en in de mogelijkheden van het kind. Dat doen we samen met de ouders, de leerkracht en de professionals, uitgaande van de kracht van het kind en de ouders, gericht op normalisatie en oplossingen dicht bij kinderen en in de klas. Daarbij geldt: we denken met elkaar mee, maar gaan niet op elkaars stoel zitten.

1.4 Strategie

De strategie is het plan waarmee onze doelstellingen voor de komende 4 jaar kunnen worden gerealiseerd. We geven zoveel mogelijk aan wat onze ambities zijn de komende jaren, welke acties hieraan verbonden zijn en in welk tijdpad we deze acties willen inzetten.

Per hoofdthema ziet dat er als volgt uit:

I. Versterkte basisondersteuning

Investeren in de basisondersteuning

De huidige basisondersteuning op de scholen is nog niet bij alle scholen op orde conform de wensen in de eerste planperiode en het memo basisondersteuning (zie bijlage 2). In een onderzoek in opdracht van de ALV van Unita is naar voren gekomen dat de meeste scholen de gevraagde basisondersteuning voor 75% op orde hebben en dat er aan de laatste 25% wordt gewerkt. In de dialoog met de schoolbesturen nemen we het niveau van de basisondersteuning mee als belangrijk gespreksonderwerp.

Dialoog met de schoolbesturen

We willen de komende planperiode met schoolbesturen in dialoog over de mate waarin de basisondersteuning op orde is, welke inspanningen er worden gedaan om dat te bevorderen, in welke mate gebruik wordt gemaakt van de ondersteuning door Unita en welke mogelijkheden er zijn om nog beter samen te werken. De mate van bewustzijn van schoolbesturen hierop loopt uiteen en moet versterkt worden.

Thema's die in deze dialoog aan de orde zullen komen zijn:

- Wat verstaat Unita onder basisondersteuning (inspectiekader 2017 en de 13 ijkpunten);
- In hoeverre voldoet het schoolbestuur hieraan?;
- Schoolondersteuningsprofiel(en);
- Allocatie van de middelen;
- Professionaliseringsvraagstuk in het kader van passend onderwijs;
- Aan welke doelen kan gewerkt worden met deze middelen?;
- Behoeft aan training via platform van Unita, welke thema's?;
- Positie van de leerkracht binnen Passend Onderwijs (wat biedt het schoolbestuur aan ondersteuning);
- Verwijzingen en wijze waarop;
- Financiering arrangement plus: beleid daarbij is zoveel mogelijk regie naar de scholen en hulp in de klas;
- Hoe verloopt de samenwerking en het contact met Unita?

Arrangementen doorontwikkelen

Om de gedeelde verantwoordelijkheid nog beter tot uitdrukking te laten komen willen we in toenemende mate inzetten op gezamenlijke financiering van de nieuwe arrangementen, zoals we dat nu al doen bij arrangement plus.

Een van de thema's is hoogbegaafdheid. Hoogbegaafdheid en de zorg voor hoogbegaafde leerlingen vallen onder de basisondersteuning. De specifieke middelen van het Ministerie voor deze groep, vallen ook voor 100% in de middelen voor de basisondersteuning. Hoogbegaafde leerlingen en hoog intelligente leerlingen, waar handelingsverlegenheid speelt, kunnen aangemeld worden bij het loket, via een groeidocument voor een MDO. De HGW werkwijze is ook voor deze groep leerlingen passend.

Meestal betreft het 'dubbel bijzondere leerlingen' met leer-, opvoedings- en/of gedragsproblemen, die vaak voorliggend zijn en maken dat een leerling zich niet goed kan ontwikkelen. Maar ook leerlingen met IQ van boven de 145 en additionele problematiek kunnen bij het loket worden aangemeld, indien de school handelingsverlegen is.

De groep hoogbegaafde kinderen valt uiteen in:

• Hoog intelligente leerlingen zonder hoogbegaafdheidskenmerken.	Basisondersteuning	Toenemende behoefte aan ondersteuning
• Hoogbegaafde leerlingen met een IQ van 130 of hoger en veel van de HB kenmerken	Plusklas, voltijd HB	
• Uitzonderlijk hoogbegaafde leerlingen met een IQ van 145 of hoger en veel van de HB kenmerken	Unita-ondersteuning	
• Hoogbegaafde of zeer intelligente leerlingen met bijkomende en vaak voorliggende problemen "dubbel bijzondere leerlingen"		

In bouwstenen verder uitgewerkt:

Visie bouwsteen	Strategie	Programma's / Acties
1. Versterkte basis-ondersteuning	Investeren in de basisondersteuning via bedrag per leerling en eventueel 'nieuwe' (groeps) arrangementen (plus)	• Een hoger bedrag per leerling • Verantwoording allocatie middelen aan en door scholen optimaliseren • Basisondersteuning afstemmen op het nieuwe onderzoekkader 2017 van de onderwijsinspectie
2. Dialoog met de schoolbestuurders	Continue dialoog met schoolbesturen vanuit Unita bestuur en directie	• Gesprekkencyclus
3. Arrangementen doorontwikkeld	Op niches, ongewenste uitstroom en op grensovergangen BAO, SBO en SO (groeps)arrangementen inrichten	• HB+ beleid Unita formuleren • Arrangementen bouwen • Co-financiering verder stimuleren

II. Professionalisering

Professionalisering in de regio

De handelingsbekwaamheid van trajectbegeleiders, ambulante medewerkers, intern begeleiders en leerkrachten zal een belangrijk thema zijn in de komende ondersteuningsperiode. We gaan de komende planperiode kennisdeling aanjagen, door het creëren van een platform met een centraal trainingsaanbod Passend Onderwijs (vraag- en aanbod gestuurd, praktijkgericht). De hiervoor benodigde additionele personeelscapaciteit zal worden meegenomen in de begroting.

We halen de gevraagde trainingen op het gebied van passend onderwijs naar de regio en bewaken de kwaliteit en tevredenheid van de deelnemers. De opleidingen zullen open staan voor alle doelgroepen: ouders, leerkrachten, intern begeleiders, medewerkers Unita, directeuren, bestuurders, jeugdconsulenten en beleidsambtenaren. Daarnaast willen we de mogelijkheden onderzoeken dit initiatief gezamenlijk met Qinas vorm te geven. Door een intensievere samenwerking tussen PO en VO kunnen we ons ook meer richten op een doorgaande lijn voor leerlingen.

Het opleidingsaanbod komt mede tot stand in samenspraak met alle betrokken partijen. Leren met en van elkaar vergroot het inzicht in elkaars dagelijkse praktijk. Intervisie en uitwisseling van kennis helpt ook bij het vergroten van de zichtbaarheid van Unita voor scholen.

Samen met schoolbesturen zullen we zoeken naar de juiste vorm. De opleidingen zijn bij voorkeur geaccrediteerd voor het lerarenregister en worden in de eigen regio gegeven. Het gebruik van het platform zal geen verplichtend karakter hebben en heeft alleen betrekking op die opleidingen die over passend onderwijs thema's gaan.

Zichtbaarheid en communicatie Unita verbeteren

De organisatie en werkwijze van het loket zullen worden verbeterd. We gaan een nieuw gebruiksvriendelijker groeidocument 2.0 ontwikkelen, waarin we het proces verder willen professionaliseren en (eventueel) koppelen met bestaande schoolsystemen. Ook kunnen we in groeidocument 2.0 de evaluatie van trajecten korter en bondiger maken. We willen voor het veld zichtbaarder en toegankelijker zijn. Hiervoor zullen we in de komende planperiode onze gehele communicatiemix inzetten.

In bouwstenen verder uitgewerkt:

Visie bouwsteen	Strategie	Programma's / Acties
4. Professionalisering in de regio aangejaagd	Unita medewerkers en alle betrokkenen en geledingen uit de scholen en de regio professionaliseren via een online platform en bijeenkomsten	• Opleidingsplatform in samenwerking met Qinas realiseren. Trainingen en leergangen selecteren, thema's uit de actuele praktijk en casusgericht • Bijeenkomsten organiseren • Kennisdeling van scholen onderling stimuleren
5. Zichtbaarheid en communicatie Unita verbeterd	Verbeteren zichtbaarheid van Unita en de communicatie met het werkveld	• Bijeenkomsten, website, marketing en communicatieplan • Werkwijze loket optimaliseren en Parathion 2.0 realiseren • Collegiaal advies als arrangement toegankelijker maken (voorheen collegiale consultatie)

III. Verbeterde samenwerking in de regio

Unita zal zich inspannen om de samenwerking in de regio en met alle betrokken partijen te verbeteren. Hiervoor zal begin 2018 een aanzet worden gegeven bij de directeurenbijeenkomst, om vervolgens gedurende de gehele planperiode een grote stap vooruit te kunnen maken. Samenwerking tussen onderwijs en zorg is ingewikkeld door de vele recente transitie's. Velen zijn nog zoekende en dat is niet goed voor het kind in kwestie. Weten wat er in de regio beschikbaar is en waar gebruik van kan worden gemaakt is belangrijk. Werken vanuit een gezamenlijk kader is dan essentieel. Elkaar kennen, weten te vinden en snel schakelen: dat willen we bereiken.

Het aanbod van zorg in aansluiting op onderwijs of begeleiding bij onderwijs wordt nu nog vaak situationeel en per casus ingevuld. Graag zou Unita toe willen naar structurele afspraken op gemeentelijk - of regioniveau en verantwoording achteraf. De eerste plannen hiervoor worden nu gemaakt op regionaal niveau.

De samenwerking met Qinas op logische onderdelen (vaak administratief), op doorgaande lijnen en netwerkbijeenkomsten wordt geïntensiveerd. Met als doel kosten te besparen en drempels tussen PO en VO zoveel mogelijk te voorkomen.

In bouwstenen verder uitgewerkt:

Visie bouwsteen	Strategie	Programma's / Acties
6. Samenwerking in de regio versterkt	Beleid met gedeelde waarden en visie en doelen uitdragen. Experimenten en nieuwe samenwerkingsrelaties zoeken	• Jaarlijkse (thema) bijeenkomst in samenwerking met gemeenten voor bestuurders en directies • Structurele afspraken over groepsvoorzieningen op gemeentelijk/regioniveau
7. Maatschappelijke verantwoordelijkheid vergroot	Bewustzijn van de gezamenlijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid vergroten	• OOGO hiervoor benutten, bijeenkomsten houden en de communicatie optimaliseren
8. Dekkend netwerk van onderwijs-, zorg- en combinatievoorzieningen in de regio	Optimaliseren van de dekkende netwerken voor onderwijs, zorg en onderwijs-zorg combinaties Afspraken met de regio over het aanbod en wachtlijsten in de zorg voor kinderen (specifiek GGZ)	• Afstemmen dekkende netwerken en borgen grensverkeer • Experimenten uit het veld volgen en evalueren
9. Geen thuiszitters	Alle kinderen naar school, geen thuiszitters, in samenwerking met alle ketenpartners	• Coördinatie thuiszitters borgen door TB+ medewerker bij Unita en intensieve samenwerking met RBL en GGD

Bij de uitwerking van de 3 hoofdthema's in financiële consequenties denken we aan de volgende onderdelen. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van bestaande middelen.

- **Versterkte basisondersteuning:** een hoger bedrag per leerling per jaar
- **Professionalisering:** opstart platform samen met Qinas (onderhoud, evaluatie, kortingen, selectie en content), maatwerk- en themamodules in samenwerking met de regio, de gemeenten en zorg en jeugdhulpinstellingen en gratis inwerkmodules
- **Verbeterde samenwerking in de regio:** interne en externe samenwerking(sbijeenkomsten)

Een nadere uitwerking is terug te vinden in de meerjarenraming (bijlage 1).

Meer concreet zullen te ondernemen acties, doelen behorende bij de bouwstenen en financiële consequenties uitgewerkt worden in jaar- en projectplannen, gekoppeld aan de begroting. Deze zullen jaarlijks met de ALV en OPR besproken worden.

2 Aanpak passend onderwijs in de regio en de Unita organisatie

Dit hoofdstuk geeft zicht op hoe binnen Unita een dekkend geheel van ondersteuningsvoorzieningen is ingericht. Dit start bij de zorgplicht van de schoolbesturen en de afspraken over basis- en extra ondersteuning.

2.1 Vormgeving zorgplicht

De zorgplicht verplicht besturen en hun scholen ervoor te zorgen dat iedere leerling die op hun school zit of die zich bij hun school aanmeldt een passende onderwijsplek krijgt. Dat kan zijn op de school van aanmelding of op een andere school binnen of buiten het samenwerkingsverband. Indien een passende plek niet binnen afdoende tijd (max. 6 weken) gevonden kan worden, is het schoolbestuur van aanmelding verplicht de betreffende leerling (voorlopig) te plaatsen.

De samenwerkende schoolbesturen in Unita hebben met elkaar afgesproken dat binnen het samenwerkingsverband geen kind meer tussen wal en schip valt en geen ouder meer van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Dit wordt bereikt doordat er in het aanbod van het samenwerkingsverband en haar partners sprake is van een samenhangend en dekkend netwerk van basisondersteuning en extra ondersteuning via het samenwerkingsverband, op grond waarvan de schoolbesturen in staat zijn aan hun zorgplicht te kunnen voldoen. Het samenwerkingsverband kan hierbij ondersteuning verlenen als de school handelingsverlegen is met betrekking tot de hulpvraag. Voor een overzicht van het dekkend netwerk verwijzen wij naar bijlage 6.

Doorzettingsmacht

Op het moment dat de school / het bestuur van aanmelding niet in staat is een passende plek te vinden voor een leerling, omdat ook alle andere mogelijke scholen / schoolbesturen de gevraagde ondersteuning niet kunnen bieden, ontstaat er een probleem. Binnen het samenwerkingsverband is er vanaf 1 januari 2018 een niet-vrijblijvende afspraak over doorzettingsmacht. Dit houdt in dat Unita de bevoegdheid heeft om -binnen gestelde kaders- te bepalen welke school of instelling verplicht is voor die leerling een passende onderwijs/zorgplek te bieden (altijd in afstemming met de ouders).

De doorzettingsmacht ligt bij het bestuur van het samenwerkingsverband, dat deze verantwoordelijkheid heeft belegd bij de directeur van het samenwerkingsverband en het betrokken schoolbestuur. Zij moeten samen minimaal één passende plaats aanbieden aan de ouders van de (zorg)leerling. Bij voorkeur binnen het dekkende netwerk van het samenwerkingsverband. Komen de directeur en de bestuurder niet tot overeenstemming, dan besluit het bestuur van Unita uiteindelijk op welke school het kind wordt geplaatst en met welke additionele middelen.

2.2 Basisondersteuning

Basisondersteuning wordt in het Referentiekader Passend Onderwijs omschreven als:

‘Door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en lichte curatieve interventies die binnen de onderwijs-ondersteunings-structuur van de school planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel in samenwerking met ketenpartners, worden uitgevoerd’.

Unita heeft in september 2013 de basisondersteuning op het niveau van het samenwerkingsverband bestuurlijk vastgesteld. Voor de beschrijving van de basisondersteuning van Unita is daarbij gebruikgemaakt van ‘Ijkkpunten voor basiszorg in het primair onderwijs’³.

De bij Unita aangesloten scholen dienen de basisondersteuning op orde te hebben sinds 1 augustus 2016. Op basis van het oude inspectiekader (tot 2017) kunnen we stellen dat er aan de start van deze nieuwe planperiode geen zwakke scholen meer zijn in onze regio. Investerings die scholen nog moeten doen om voor 100% te voldoen aan alle ijkpunten, liggen onder andere op het gebied van het aanvullen van SOP’s en het opstellen van OPP’s, het optimaliseren van de zorgstructuur en het helder krijgen van de sociale kaart.

In de bestuursgesprekken, en met behulp van haar monitor, zal Unita het niveau van basisondersteuning de komende planperiode evalueren. Deze evaluatie leidt waar wenselijk tot aanpassing en verfijning om recht te doen aan het dynamisch karakter van de ‘standaard’. Hiernaast wordt van scholen gevraagd kritisch naar het eigen niveau te kijken, ten opzichte van de afspraken over de basisondersteuning. Scholen kunnen hiervoor een zelfevaluatie gebruiken.

De ijkpunten en de daarbij behorende indicatoren komen tot stand op basis van drie bronnen:

- eisen die de inspectie stelt in het kader van het toezicht;
- afspraken die de sectoren (o.a. PO raad, VO raad en MBO raad) hebben vastgelegd in het Referentiekader;
- afspraken die de ondersteuningsplichtige besturen van Unita hebben gemaakt in het kader van de basisondersteuning.

Voor de volledige set van afspraken over het niveau van de basisondersteuning op basis van de nieuwe eisen van de inspectie (2017), zie bijlage 2.

2.3 Extra ondersteuning

Extra ondersteuning betreft ondersteuning die de reguliere basisscholen niet zelfstandig organiseren. Voor de organisatie van deze ondersteuning maken zij gebruik van de expertisepool van het samenwerkingsverband. Extra ondersteuning valt op te delen in vijf categorieën:

1. Voorzieningen en arrangementen voor extra ondersteuning in de basisschool, vanuit het samenwerkingsverband.

³ Hoffmans, Emmeloord, Hoffmans & Heegsma 2010

2. Symbiose-arrangementen, waarbij een combinatie wordt gemaakt tussen een plek op het regulier basisonderwijs en een plek op het speciaal (basis)onderwijs (bijvoorbeeld de Taalgroep).
3. Symbiose-arrangementen, waarbij een combinatie wordt gemaakt tussen een plek op het SBO in samenwerking met Specialistische Daghulp (SDH) of Jeugd GGZ (bijvoorbeeld De Steentjes bij Het Mozaïek).
4. Scholen voor speciaal basisonderwijs.
5. Scholen voor speciaal onderwijs.

2.3.1 Voorzieningen en arrangementen extra ondersteuning in de basisschool

Bestaande voorzieningen van of in samenwerking met het samenwerkingsverband

- Helpdesk voor ondersteuningsvragen.
- Loket MDO (screening aanmeldingen voor een MDO, toewijzing trajectbegeleider, overleg met betrekking tot arrangementen en evaluatie).
- Expertisepool MDO (orthopedagogen, schoolpsychologen, ambulant begeleiders, schoolmaatschappelijk werkers, hulpverleners SVT passend onderwijs, et cetera).
- Schoolnabij ZAT PO voor signalering en toeleiding, in samenwerking met de gemeenten en Versa.

Onderwijs- en/of Jeugdhulparrangementen in het regulier onderwijs

Voorbeelden van een OA (Onderwijs Arrangement) zijn:

- handelingsgericht onderzoek, observatie en advies;
- collegiale consultatie;
- preventieve ambulante begeleiding vanuit cluster 1 of 2;
- ambulante begeleiding;
- wijziging/aanvulling van het handelingsplan & groepsplan en/of ondersteuning bij het werken met een OPP;
- trajecten leerkrachtgedrag: coaching, scholing, intervisie, en co-teaching;
- extra hulp in / buiten de klas bijvoorbeeld; SVT passend onderwijs-training, taalgroep, rekengroep;
- ambulatorium lezen.

Voorbeelden van een OJA (Onderwijs Jeugdhulp Arrangement) zijn:

- therapie/ specifieke begeleiding kind;
- ouder-/ gezinsbegeleiding, bijvoorbeeld Triple P;
- begeleiding bij onderwijs door pedagogisch medewerker of psychiatrische behandelaar.

Arrangement Plus

Unita draagt aan alle schoolbesturen een bedrag per leerling over voor de basisondersteuning in het kader van Passend Onderwijs. Daarnaast is voor een ondersteuningsbehoefte van een leerling of een groep leerlingen die de basisondersteuning overstijgt, het arrangement plus ontwikkeld in de afgelopen planperiode. Het bestuur vraagt dit arrangement plus aan middels het formulier 'Bestuursaanvraag Arrangement Plus', omdat zonder akkoord van het schoolbestuur dit arrangement niet kan worden gestart. Hierna beschrijven we gedetailleerd de werkwijze m.b.t. de aanvraag van een arrangement plus.

-Groeidocument

De hulpvraag is helder in het groeidocument geformuleerd. De ondersteuningsvraag overstijgt duidelijk de basisondersteuning en het betreft een meervoudige, complexe ondersteuningsvraag of een zeer zware, enkelvoudige ondersteuningsvraag. De bestuursaanvraag arrangement plus wordt vervolgens bij het Loket ingediend samen met het Groeidocument.

-MDO

In het MDO wordt samen met de ouders de conclusie getrokken dat de basisschool voor de leerling de meest passende plek is. Er is dan consensus over de passendheid van het arrangement bij het schoolbestuur, de directie, de intern begeleider (IB'er), de leerkracht, de ouders en de expert(s) van Unita. In het MDO traject worden omschrijving, de duur en heldere doelen gesteld via de SMART-methodiek. Als een bestaand arrangement kan worden gecombineerd voor meerdere zorgleerlingen heeft dit de voorkeur en wordt geen nieuw aanvullend arrangement toegekend. De IB'er (niet de TB'er) stuurt de extra-ondersteuner inhoudelijk aan.

-Evaluatie

In het MDO wordt na afloop het arrangement plus inhoudelijk geëvalueerd. Deze op schrift gestelde evaluatie dient als bijlage in het groeidocument te worden geplaatst, onder vermelding van: Evaluatie Arrangement Plus. De financiële verantwoording door het schoolbestuur kan achteraf rechtstreeks aan Unita worden gemaild. Een eventuele vervolgaanvraag (dus voor dezelfde leerling), volgt dezelfde stappen als een nieuwe aanvraag. Deze kan pas door het loket worden besproken als de inhoudelijke evaluatie van de voorgaande periode als bijlage in het groeidocument is geplaatst.

-Financiën

Voorafgaand aan de start van het arrangement plus geeft het schoolbestuur een overzicht van de reële kosten en moet Unita een schriftelijk akkoord hebben gegeven. De uiteindelijke bijdrage van Unita is nooit meer dan 50% van de werkelijk gemaakte en verantwoorde kosten. De verantwoording aan Unita van de totale kosten (100%) van het arrangement ligt na afloop van het arrangement bij het schoolbestuur. Het deel dat Unita bijdraagt wordt na afloop en evaluatie aan het schoolbestuur overgemaakt. Stopzetting van een arrangement plus of vertrek van de betrokken leerling moeten middels een eindevaluatie worden gemeld aan Unita.

2.3.2 Scholen voor Speciaal Basisonderwijs (SBO)

Unita beschikt over vijf voorzieningen voor Speciaal Basisonderwijs. De specialistische onderwijsondersteuning in deze scholen is bestemd voor leerlingen die vanwege hun specifieke leer- en sociaal emotionele ontwikkelingsbehoeften onvoldoende profiteren van basisonderwijs. Deze scholen bieden kinderen een krachtige leeromgeving, passend bij hun eigen ontwikkelingsperspectief. Zij onderscheiden zich van de reguliere scholen door te werken in kleinere groepen, het pedagogisch klimaat, het aangepaste leerstofaanbod, didactisch en pedagogisch handelen en mogelijkheden van ondersteuning en hulpverlening in de school. Binnen Unita bevinden zich vijf scholen voor speciaal basisonderwijs:

- SBO Annie M.G. Schmidt (Hilversum)
- SBO C. Hummeling (Hilversum)
- SBO Indon (Bussum)
- SBO Het Mozaïek (Hilversum)

- SBO De Wijngaard (Huizen)

2.3.3 Scholen voor Speciaal Onderwijs (SO)

Het speciaal onderwijs is voor leerlingen die vanwege een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking, vanwege langdurige/chronische ziekte of vanwege gedragsstoornissen intensieve extra ondersteuning op school nodig hebben. De leerlingen krijgen in het speciaal onderwijs meer aandacht en ondersteuning en volgen het onderwijs in kleinere groepen dan in het reguliere onderwijs en het speciaal basisonderwijs. Vanuit Unita worden leerlingen doorgaans verwezen naar de volgende voorzieningen voor speciaal onderwijs:

J.H. Donnerschool te Hilversum

De J.H. Donnerschool is een school voor speciaal onderwijs die onderwijs verzorgt aan kinderen met een grote variatie aan gedragsproblemen. Ruimte, rust, structuur, voorspelbaarheid en veiligheid zijn kenmerken van deze school om het gedrag en de prestaties van de leerlingen te verbeteren. Ook meer en hoogbegaafde kinderen met gedragsproblemen vinden hier passend onderwijs. Sinds 2016 draait de Donnerschool de Regenbooggroep in samenwerking met de Bascule en Youké.

De Klimop te Hilversum

De Klimopschool is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende leerlingen in de leeftijd van vier tot twintig jaar. Naast kinderen met een verstandelijke handicap zijn er ook leerlingen geplaatst die bijkomende stoornissen hebben, zoals: autisme, gedragsproblemen en concentratiestoornissen. Bovendien kent de school een 'verbrede toelating' voor meervoudig gehandicapte leerlingen. Bij de Klimop wordt integraal gewerkt met de methode 'Geef me de vijf'.

Mozarthof te Hilversum

De Mozarthof is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen (ZML) in de leeftijd van vier tot twintig jaar. Binnen de Mozarthof wordt de ontwikkeling van de leerlingen zo maximaal mogelijk gestimuleerd. 'Leren', 'Ervaren' en 'Doen' staan centraal binnen het onderwijsaanbod. De reden hiervoor is dat deze leerlingen door middel van de leerstrategieën 'doen en ervaren' de leerstof beter opnemen. Praktische en cognitieve vaardigheden worden gecombineerd en er wordt individuele hulp geboden om deze vaardigheden te trainen. De Mozart hof draait ook sinds 2017 een kleine groep zeer moeilijk lerende en opvoedbare kinderen.

Mytyschool de Trappenberg te Huizen

Mytyschool De Trappenberg is een school voor speciaal onderwijs aan:

- Leerlingen met een lichamelijke beperking
Leerlingen die door hun lichamelijk handicap het reguliere onderwijs (nog) niet of niet meer kunnen volgen of lichamelijk gehandicapte leerlingen die wegens specifieke leerproblemen en/of sociaal-emotionele problemen het regulier onderwijs niet kunnen volgen.
- Leerlingen met een meervoudige beperking
Lichamelijk gehandicapte leerlingen, die daarnaast een verstandelijke beperking hebben, waardoor er sprake is van een complexe hulpvraag. Ook kan er sprake zijn van beperkingen op auditief, visueel en lichamelijk, communicatief (lichamelijk en verstandelijk) en sociaal-emotioneel gebied (verstandelijk).

- Leerlingen met een ernstig meervoudige beperking (EMB)
Leerlingen die ernstig motorisch en/of verstandelijk beperkt zijn waardoor zij blijvend op een laag ontwikkelingsniveau functioneren (onder de kalenderleeftijd van 3 jaar).
- Langdurig zieke leerlingen
Leerlingen die vanwege veel ziekteverzuim het regulier onderwijs niet kunnen volgen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar.

Elan Primair

Elan Primair is een speciale school in Bussum die zich exclusief richt op kinderen die behoefte hebben aan specifieke expertise op het gebied van het autistisch spectrum. Zij baseert haar onderwijs aan deze kinderen op de methode 'Geef me de vijf'.

Naast de bovengenoemde scholen voor speciaal onderwijs binnen onze regio, verwijst Unita incidenteel leerlingen naar:

- Scholen gespecialiseerd in onderwijs aan leerlingen met een visuele beperking, zoals Bartiméus in Zeist en Visio in Huizen/Amsterdam.
- Scholen gespecialiseerd in onderwijs aan dove en slechthorende leerlingen en leerlingen met een communicatieve beperking, zoals Het Rotsoord in Utrecht, De Taalkring in Hilversum (tot en met groep 4 en daarna in Utrecht) en de Prof. Groenschool in Amersfoort.
- Dr. C.P. van Leersumschool in Zeist (autisme en psychiatrische problematiek).
- De Pionier in Duivendrecht (gedrags- en psychiatrische problematiek).
- Kolibri verbonden aan de Lasenberg in Soest (zeer moeilijk lerend en opvoedbaar).
- De Berg en Bosch school in Bilthoven (autistisch spectrum).

2.4 Doorgaande lijn

2.4.1 Beleidsafstemming en overdracht voorschoolse voorzieningen

Een goede overdracht vanuit voorschoolse voorzieningen (kinderopvang, peuterspeelzaal, SDH) naar het basisonderwijs is noodzakelijk voor een ononderbroken ontwikkeling van leerlingen. Als een basisschool reeds bij de overdracht over de juiste informatie beschikt, is zij in staat in een vroeg stadium en preventief benodigde expertise in te zetten.

Wanneer vanuit de voorschoolse voorziening niet helder is welke school passend is voor het kind, kan de voorschoolse instantie een hulpvraag indienen bij het loket via een groeidocument. In de afgelopen periode is er een informatiebijeenkomst georganiseerd voor alle voorschoolse voorzieningen en de website zal hierop worden aangepast. Gebleken is dat deze instanties Unita steeds beter weten te vinden en zich partner voelen in het netwerk van ons samenwerkingsverband.

2.4.2 Beleidsafstemming en overdracht voortgezet onderwijs

Ook in de overdracht van het primair naar het voortgezet onderwijs dient de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen geborgd te worden. Binnen Unita bestaat al een kernprocedure voor overdracht. Dit betreft concrete afspraken over de procedure van aanmelding en toelating van leerlingen op scholen voor voortgezet onderwijs. Onderdeel van deze procedure is een schooladvies. Hieronder kunnen ook de leerlingen worden begrepen die in aanmerking komen voor

Praktijkonderwijs (Pro). In samenwerking met Qinas worden de aangemelde leerlingen in het begin van groep 8 getest en aangemeld bij het V(S)O.

2.5 Samenwerking cluster 1 en 2

Cluster 1 is verantwoordelijk voor kinderen die blind of slechtziend zijn. Cluster 2 is verantwoordelijk voor kinderen die doof of slechthorend zijn, of ernstige spraak-taalmoeilijkheden hebben. Het onderwijs in cluster 1 en 2 is vanwege de schaalgrootte en de specialistische expertise landelijk georganiseerd. Zij maken dus geen deel uit van de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. Wij werken intensief samen met Visio en Bartiméus in cluster 1 en met Auris in cluster 2. Daar waar mogelijk participeren zij in het MDO of hebben direct overleg met de school voor collegiale consultatie of hun eigen arrangementen.

Cluster 2 gaat haar ondersteuningsverplichting aan haar doelgroep vormgeven door middel van arrangementen. Deze zijn te onderscheiden in licht (kortdurende ondersteuning), medium (intensieve ondersteuning, mogelijk geclusterd op een basisschool) en intensief (plaatsing op een onderwijsinstelling binnen cluster 2). Toekenning van een arrangement vindt plaats door de Commissie van Onderzoek, waarbij niet alleen de ernst van de beperking bepalend is, maar ook de onderwijsbehoefte van het kind. Ouders en reguliere scholen kunnen rekenen op begeleiding bij het traject om de toelaatbaarheid en het onderwijsarrangement vast te stellen. Dat is de taak van de trajectbegeleiders vanuit de cluster 2 instelling. Deze worden ingezet via het loket van Unita of rechtstreeks via de scholen (dit vereist steeds een goede afstemming tussen Auris, school en Unita).

De instellingen streven naar een laagdrempelige en toegankelijke informatie-, consultatie- en adviesfunctie waar ouders, reguliere scholen en hulpverleners met cluster 2 gerelateerde vragen terecht kunnen. Hierdoor wordt handelingsverlegenheid eerder gesignaleerd en kan er, indien nodig, tijdig en adequaat ondersteuning worden geboden. Het uiteindelijke doel is dat voor ieder kind met een auditieve en/of communicatieve beperking, passend onderwijs kan worden gerealiseerd.

2.6 Onderwijs aan zieke leerlingen

Voor zieke leerlingen is het belangrijk dat het onderwijs doorgaat. De belangrijke band met de school, leerkrachten en medeleerlingen blijft hierdoor behouden en leerachterstanden worden voorkomen. In de Wet op het Primair Onderwijs staat opgenomen dat scholen zelf verantwoordelijk zijn voor het onderwijs aan zieke leerlingen. Zij kunnen daarbij gebruik maken van de ondersteuning van een consultant onderwijssteuning zieke leerlingen van Ziezon, die kosteloos beschikbaar is via de schoolbegeleidingsdiensten.

De gespecialiseerde consultants van Ziezon hebben kennis van de consequenties voor het onderwijs aan een langdurige- en/of chronisch zieke leerlingen. Zij kunnen antwoord geven op de vragen van school en ouders en kunnen de samenwerking coördineren tussen de betrokken personen en instanties. Indien een leerling is opgenomen in een academisch ziekenhuis, verzorgt de educatieve voorziening van het betreffende ziekenhuis het onderwijs. Unita heeft een ondersteunende rol na twee maanden Ziezon in de thuissituatie, mede vormgegeven door expertise uit De Kleine Prins.

2.7 Beleid voor terug- of overplaatsing naar Basisonderwijs vanuit S(B)O

Voor het beleid met betrekking tot terug- of overplaatsing naar het basisonderwijs (wettelijke verplichting) en het stroomschema, verwijzen we naar bijlage 3. Scholen voor S(B)O zullen twee keer

per schooljaar in een reguliere multidisciplinaire teamvergadering evalueren welke leerlingen eventueel voor terugplaatsing in aanmerking komen. Ook ouders zelf mogen altijd vragen om terugplaatsing.

Het werkelijk aantal teruggeplaatste leerlingen is zeer bescheiden: ongeveer 1 leerling per speciale basisschool per schooljaar. In de afgelopen planperiode zijn er wel vaak tijdelijke TLV's afgegeven. Dit leidde niet tot een toename van het aantal terugplaatsingen. Wel tot een onwenselijke administratieve belasting, zowel voor Unita als voor de S(B)O scholen. Met ingang van het schooljaar 2017-2018 bepalen we in de TLV-commissie nog scherper of een leerling een tijdelijke TLV nodig heeft en evalueren we een eventuele verlenging met een mondelinge toelichting van de S(B)O school in kwestie.

Aangezien de bovengenoemde interventies minder effectief zijn, focussen we ons de komende planperiode meer op het voorkomen van S(B)O plaatsingen door arrangementen en door de inzet van (groeps)arrangementen (plus). In de afgelopen jaren is gebleken dat we hierdoor jaarlijks een substantiële, onnodige instroom in het S(B)O voorkomen.

2.8 Beleid herindicatie van SO-leerlingen en verhuizende SBO-leerlingen

De Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor plaatsing op een school voor Speciaal Onderwijs heeft een geldigheidsduur van minimaal 1 schooljaar en maximaal tot VO (voortgezet onderwijs). Wanneer de TLV SO afloopt en de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling een verlenging noodzakelijk maken, dient tijdig en onderbouwd een nieuwe TLV te worden aangevraagd bij het samenwerkingsverband waar de eerste TLV SO is afgegeven.

Bij een eerste aanmelding op het SBO (en de leerling is nog niet ingeschreven op een school), geeft het samenwerkingsverband waar de SBO-school staat de TLV af en betaalt. Als de leerling naar een SBO-school van een ander samenwerkingsverband gaat, is er sprake van overdracht van de bekostiging (grensverkeer). Het samenwerkingsverband waar is aangemeld voor plaatsing op de school voor SBO moet eveneens een TLV afgeven. De verrekening van het grensverkeer verzorgen de samenwerkingsverbanden zelf. Indien er sprake is van verhuizing binnen 6 maanden voordat of nadat de TLV is afgegeven, vervalt de betalingsverplichting van het 'eerste' samenwerkingsverband.

Zie hiervoor ook de documenten op de website van Unita:

- Toelaatbaar tot Speciaal (Basis) Onderwijs in Unita (proces).
- Regulier als het kan, speciaal als het moet (criteria).
- Aanvragen herindicatie TLV.

2.9 Beleid voor groeibekostiging van de S(B)O-scholen

Unita heeft sinds schooljaar 2016-2017 de groeiregeling verruimd conform het advies van de PO-Raad. De personele en materiële basisbekostiging worden door Unita aan het S(B)O overgemaakt. Hierdoor worden schoolbesturen van reguliere basisscholen vrijgesteld van het - veelal naar rato - overmaken van de basisbekostiging naar het S(B)O, waar een leerling geplaatst wordt. Het gevolg voor het SBO is dat de DUO-bekostiging, zijnde 2% van het aantal leerlingen in het samenwerkingsverband, wordt aangevuld tot een bekostiging van het leerlingaantal van de telling op 1 februari van elk schooljaar.

Leerlingaantallen worden voor deze regeling vastgesteld op basis van de DUO-telling van 1 oktober in het voorafgaande schooljaar. Bedragen worden in het betreffende schooljaar betaald en voor zover mogelijk verrekend met betalingen die het samenwerkingsverband aan de betreffende scholen doet.

2.10 Beleid met betrekking tot overdracht van bekostiging bij ontoereikend budget Unita voor overdrachten aan S(B)O scholen

Conform de wettelijke verplichting heeft Unita beleid gemaakt voor als de budgetten ontoereikend zijn om de SO en SBO scholen te bekostigen. Wij verwijzen hiervoor naar bijlage 4. Dit beleid was al opgenomen in het addendum 2014-2018.

2.11 Klachten- en geschillenprocedure

Interne procedure

Indien ouders of betrokken professionals het niet eens zijn met de toewijzing of afwijzing van de Toelaatbaarheidsverklaring dan kunnen zij binnen 6 weken via loket@swvunita.nl contact opnemen met de directeur van het Samenwerkingsverband Unita. De directeur is dan bevoegd om de klacht op lossen, eventueel door gebruikmaking van een second opinion.

Externe procedure

Mocht de interne procedure niet tot een tevredenheid stemmende oplossing leiden, dan kunnen de ouders of professionals binnen 6 weken na de bespreking met de directeur een schriftelijk bezwaar indienen bij de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring SBO/(V)SO (Postbus 85191, 3508 AD UTRECHT). Unita is aangesloten bij Onderwijsgeschillen en bij de genoemde bezwaarcommissie. Onderwijsgeschillen is een onafhankelijke organisatie die de behandeling van geschillen, bezwaren, beroepen en klachten in het onderwijs organiseert.

2.12 Samenwerking met ouders

2.12.1 Ouders als educatief partner

Ouders kennen hun kind vaak het beste. Goede samenwerking tussen ouders en school bij het vinden van de juiste ondersteuning voor een leerling is daarom van groot belang. Ouders/verzorgers zijn daarbij de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van hun kinderen. Als eerstverantwoordelijken willen zij invloed uitoefenen op het beleid en de werkwijze van de school, waarop hun kind is geplaatst. De leerkracht is de onderwijsprofessional en is eerstverantwoordelijk voor het bieden van goed onderwijs aan de leerlingen (waaronder pedagogisch klimaat, didactiek, klassenorganisatie, et cetera).

Van wezenlijk belang is dat ouders en school enerzijds deze gescheiden verantwoordelijkheden (h)erkennen, maar anderzijds continu met elkaar in dialoog blijven. Op die manier kunnen zij profiteren van elkaars kennis, bij het zoeken naar de juiste ondersteuning en oplossingen. Het in continue dialoog vinden van oplossingen noemen we educatief partnerschap.

Educatief partnerschap kan enkel in de praktijk worden gebracht door ouders in de juiste positie te brengen (zowel door school als door het samenwerkingsverband). Dat betekent dat zij een gelijkwaardig gesprekspartner zijn in het MDO en ook dat zij over voldoende informatie beschikken om dat gesprek te kunnen voeren. Ouders voorzien van de benodigde informatie doet de betreffende school en het samenwerkingsverband door middel van:

- Leeslink naar het groeidocument
- MDO folder;
- een nieuwsbrief van het samenwerkingsverband voor ouders;
- informatieavonden voor ouders;
- communicatie met ouders via de website;
- een paragraaf met informatie over het samenwerkingsverband in de individuele schoolgidsen;
- informatie beschikbaar stellen van andere instanties, bijvoorbeeld het CJG.

2.12.2 Rol en positie van ouders en kind in het ondersteuningstraject

Het in positie brengen van ouders is een essentieel onderdeel van passend onderwijs: ouders worden gezien als ervaringsdeskundige ‘thuis’ en worden vanaf de signalering betrokken bij het proces van arrangeren. Dit begint klein en informeel: de leerkracht signaleert iets en belt ouders, schiet hen aan op het schoolplein, of nodigt hen uit voor een gesprek. Zodra een leerkracht handelingsverlegen blijft en de intern begeleider vraagt om een leerlinggesprek, wordt de rol van de ouder geformaliseerd. De intern begeleider nodigt hen uit voor de leerlingbespreking en samen trachten zij tot een oplossing te komen. Ook in een MDO-traject zijn ouders primaire gesprekspartners.

Ouders hebben, naast deze aanwezigheid bij alle stappen van het arrangeerproces, formeel ook instemming op het handelingsdeel van een ontwikkelingsperspectief (OPP) dat voor hun kind wordt opgesteld. In de aangepaste wetgeving wordt geregeld dat het ontwikkelingsperspectief pas wordt vastgesteld nadat overeenstemming is bereikt met de ouders over het handelingsdeel. Het ontwikkelingsperspectief (OPP) is een document waarin het verwachte uitstroomniveau van het kind wordt weergegeven. Scholen voor speciaal (basis) onderwijs moeten voor elke leerling een ontwikkelingsperspectief vaststellen. Dit geldt ook voor leerlingen in het reguliere basisonderwijs, die een onderwijsachterstand hebben. Als voor deze leerlingen een MDO traject wordt gestart, wordt in dit traject ook een OPP vastgesteld. Vanuit het ontwikkelingsperspectief worden doelstellingen bepaald. De school kijkt of de leerling zich volgens dit perspectief ontwikkelt en past het onderwijs- en leerstofaanbod hierop aan. Door het werken vanuit een ontwikkelingsperspectief worden de talenten en mogelijkheden van de leerlingen beter benut.

Tenslotte dient vermeld te worden dat educatief partnerschap geen eenrichtingsverkeer is: ouders hebben rechten, maar ook plichten. Zo mag er van ouders verwacht worden dat zij zich coöperatief opstellen in gesprekken met de school, dat zij tijd vrijmaken om dit soort gesprekken te voeren, dat zij alle relevante kennis en informatie over hun kind delen en dat zij (net als de school) moeite steken in het vinden van een passende plek voor hun kind (bijvoorbeeld door een geadviseerde school te bezoeken en te verkennen). Het kader van ‘onderwijs-ondersteunend-gedrag van ouders’ biedt hierbij houvast.

Ter voorbereiding van het MDO wordt ook het kindformulier ingevuld door de leerkracht en de betreffende zorgleerling (of ouders met hun kind). Dit perspectief van het kind op de problematiek, wordt dan meegenomen in het MDO met de ouders.

2.12.3 Ouders en medezeggenschap

De formele samenwerking tussen ouders, school en samenwerkingsverband komt tot uiting in wet- en regelgeving omtrent medezeggenschap. Hier wordt volstaan met de opmerking dat ouders op twee manieren inspraak hebben op de wijze waarop het samenwerkingsverband is vormgegeven:

1. via het adviesrecht dat de Medezeggenschapsraad van een individuele school heeft op het schoolondersteuningsprofiel;
2. via deelname in de Ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband.

2.13 Organisatie van het samenwerkingsverband

2.13.1 Bestuurlijke uitgangspunten

De besturen van samenwerkingsverband Unita hebben als bestuurlijke uitgangspunten geformuleerd:

- voldoende betrokkenheid van de deelnemende schoolbesturen bij bestuur en toezicht;
- uitvoering kunnen geven aan de Wet Goed Onderwijs, Goed Bestuur (met name door de scheiding van bestuur en toezicht);
- bestuurlijke inrichting die past bij een organisatie die haar beleid voor meerdere jaren vastlegt in een ondersteuningsplan;
- evenwichtige spreiding van bevoegdheden en verantwoording over de organen van de vereniging (checks and balances), waaronder ook een directievoering met een afdoende mandaat voor het managen van de basisprocessen, geplande en begrote activiteiten en de dagelijkse, operationele leiding.

Governance

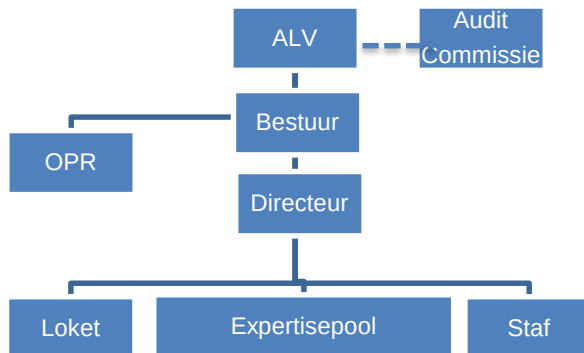
In de komende planperiode zullen we onafhankelijk toezicht op basis van nieuwe wet- en regelgeving agenderen bij de ALV. De rolverdeling tussen ALV en bestuur dient verder te worden verduidelijkt. Tot slot moet ook de huidige stemprocedure worden aangepast. Al deze punten leiden in de komende planperiode tot een eenmalige aanpassing van de statuten.

Rechtspersoon

Unita is een vereniging, aangezien hiermee het best recht kan worden gedaan aan de bovengenoemde bestuurlijke uitgangspunten. Een vereniging doet het meeste recht aan ieders betrokkenheid, omdat de schoolbesturen rechtstreeks lid zijn.

Bestuursvorm en organogram

Het organogram van Unita ziet er bij de start van de nieuwe planperiode als volgt uit:

Door de uitvoerende rol te beleggen bij het bestuur en de directie en de toezichhoudende rol bij de ALV, voldoet het samenwerkingsverband aan de Code Goed Bestuur PO (Wet Goed Onderwijs – Goed Bestuur). De ALV is volledig beleidsbepalend en het bestuur heeft vooral een beleidsvoorbereidende en uitvoerende rol. In de afgelopen planperiode is er een Auditcommissie ingesteld door de ALV, om haar toezichhoudende rol proactief vorm te geven. De auditcommissie heeft een adviserende rol naar de ALV, voorafgaand aan besluitvorming door de ALV.

2.13.2 Inrichting van de organisatie

Binnen samenwerkingsverband Unita is sprake van de volgende organen:

1. Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering is belast met het toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de gang van zaken binnen de vereniging. De algemene ledenvergadering kan het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren, en dient goedkeuring aan besluiten te verlenen strekkende tot:

- vaststelling en wijziging van de strategische doelstellingen van de vereniging (missie en visie);
- vaststelling en wijziging van het ondersteuningsplan en de (meerjaren)raming van het samenwerkingsverband;
- vaststelling van het jaarverslag van de vereniging;
- aanvraag van faillissement van de vereniging en van surséance van betaling;
- wijziging van de statuten, tot fusie of splitsing van de vereniging en ontbinding van de vereniging, waaronder begrepen bestemming van een eventueel batig saldo.

In de Algemene Ledenvergadering heeft elk aan Unita deelnemend schoolbestuur één zetel. De door een deelnemend schoolbestuur naar de ALV afgevaardigde betreft altijd een persoon die functioneel verbonden is met het betreffende schoolbestuur.

2. Bestuur Unita

Het bestuur is belast met het dagelijks, uitvoerend bestuur van de vereniging. Zij benoemt, schorst, ontslaat en is formeel werkgever van de binnen Unita in dienst zijnde personeelsleden en stuurt de directeur van Unita aan. Het bestuur bestaat uit vijf leden, die eens in de vier jaar, na

kandidaatstelling en een selectieprocedure, door de ALV worden benoemd en maximaal 1 keer kunnen worden herbenoemd voor een periode van vier jaar.

3. Directie

De directeur van Unita is belast met het operationeel management van het samenwerkingsverband. De directeur is verantwoordelijk voor de dagelijkse processen, stuurt het personeel aan en voert het overleg met de Ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband en het OOGO. De verantwoordelijkheden van de directeur zijn vastgelegd in het managementstatuut.

4. Ondersteuningsplanraad

De Ondersteuningsplanraad is het formele medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband, waarin ouders en personeel vertegenwoordigd zijn. De Ondersteuningsplanraad heeft instemmingsrecht op het ondersteuningsplan.

5. Werkgroepen en/of adviesraden

Het samenwerkingsverband kent twee werkgroepen, die onder de regie van het bestuur opereren:

- Werkgroep Communicatie die verantwoordelijk is voor de nieuwsbrief, de content voor en onderhoud van de website en de communicatie naar ouders en personeel in algemene zin;
- Klankbordgroep met alle geledingen, die feedback geeft op de huidige werkwijze binnen Unita en over eventuele veranderingen.

2.13.3 Medezeggenschap

De medezeggenschap is geregeld middels de Ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband. Deze raad, die voor de helft uit ouders en voor de helft uit personeel bestaat, heeft instemmingsrecht op het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Binnen samenwerkingsverband Unita is ervoor gekozen om in de samenstelling van de Ondersteuningsplanraad de diversiteit binnen het samenwerkingsverband te weerspiegelen. Dat betekent dat zowel reguliere basisscholen, speciaal basisonderwijs als speciaal onderwijs is vertegenwoordigd. Ook zijn zowel grote als kleine schoolbesturen in de raad vertegenwoordigd. De zetelverdeling ziet er als volgt uit:

Regulier onderwijs:	2 ouders en 2 personeelsleden
Speciaal basisonderwijs:	1 ouder en 1 personeelslid
Speciaal onderwijs:	1 ouder en 1 personeelslid

De Ondersteuningsplanraad wordt samengesteld met behulp van verkiezingen, mits er meerdere kandidaten zich aanmelden. De huidige zetelverdeling in de OPR is te vinden op de website van Unita.

Naast het formele instemmingsrecht dat de Ondersteuningsplanraad heeft op het ondersteuningsplan, vindt het samenwerkingsverband het van belang ouders en personeel te betrekken bij haar beleidsvorming. De OPR wordt daarom door de besturen ook als meer gezien dan

enkel een orgaan dat 'ja of nee' mag zeggen. Bij voorkeur fungeert de Ondersteuningsplanraad als klankbord voor het bestuur en directie en leest, denkt en adviseert zij mee in de beleidsontwikkeling. De OPR vergadert hiertoe 6x per jaar in aanwezigheid van de directeur en 2x per jaar in aanwezigheid van het bestuur van Unita.

2.13.4 Personeel

Unita heeft bij de start van de nieuwe planperiode formeel 2.3 fte aan medewerkers. Een voltijd directeur, voor 0.9 fte een managementassistent/TLV ondersteuner en voor 0.4 een trajectbegeleider voor (dreigende) thuiszitters en beleid. Naast de Unita medewerkers zijn er ook drie medewerkers van Elan die centraal in de staf ondersteuning verlenen in het loket sinds de start in 2014. Zij helpen bij de constante stroom aan hulpvragen in het loket en bij de Unita communicatie, financiële administratie en bijeenkomsten. Daarnaast wordt ondersteuning geboden door een externe controller voor 0.2 fte.

Samenstelling staf Unita/ Meerjarenperspectief	Organisatie	Fte	1-8-18	1-8-19	1-8-20	1-8-21
Directeur Unita	Unita	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Management/bestuursassistent	Unita	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Senior Trajectbegeleider (Thuiszitters)	Unita	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Coördinator loket **	Elan*	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Medewerker Financiën en communicatie	Elan*	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Administratief medewerker	Elan*	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Administratie TLV***	Unita	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Controller	Extern	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Totaal max. 5 fte		4,4	4,4	4,4	4,4	4,4

* In de komende planperiode is het streven om binnen de maximaal 5 fte te blijven voor staf. Er gaan twee medewerkers van Elan uit dienst wegens pensioen. Daarna zullen alle drie de door Elan ingevulde functies door Unita personeel worden ingevuld.

** Naast de coördinator werkt er ook een psycholoog, in deeltijd, uit de expertise pool mee in het loket om de hulpvragen te beoordelen en capaciteit beschikbaar te stellen.

*** Naast de administratie van de TLV's is er ook een wettelijk verplichte TLV commissie, waarin twee psychologen, in deeltijd, onafhankelijk van elkaar advies uitbrengen over de aanvragen TLV, die via het loket binnenkomen bij Unita.

Naast ondersteunend personeel is er voor de hulpvragen bij Unita een expertisepool betrokken bij drie toeleveranciers: Stichting Elan, de Donnerschool (ambulante dienst) en De Kleine Prins (ambulante dienst van de Trappenberg). Deze drie toeleveranciers voorzien in 90% van de inzet op basis van de hulpvragen. Naast de drie genoemde leveranciers werken we met gespecialiseerde toeleveranciers op kind casussen met een incidentele of specialistische hulpvraag.

Met de genoemde drie toeleveranciers is een nieuw contract gesloten, met de mogelijkheid om deze expertise af te bouwen als de hulpvragen daar aanleiding toe geven. Tevens is de kwaliteit en de monitoring hiermee geregeld en zijn de verplichtingen uit het tripartite akkoord afgewikkeld.

In het onderstaande overzicht, meer in detail de personele kosten en overhead uitgewerkt.

Indirecte kosten Unita

	Prognose 2017	Begroting 2018	
Indirecte kosten			
Directeur	115	117	1,0 fte
Staf directeur inleen Elan	170	170	2,2 fte
Overhead Elan	25	25	
Loonkosten + inleen derden staf	99	108	1,1 fte
Personele kosten	409	420	
Bestuurskosten	-	5	
OPR	5	5	
Huisvesting	8	8	Deel huisvesting in overhead Elan
Communicatie professionals	20	50	Intensivering vanuit OP 2018-2022
Overige indirecte kosten	35	35	ICT, NIO, scholing-, vergader- en kantoorkosten, PR, verzekeringen
Advieskosten	5	10	
Administratie en accountancy	14	15	
Totaal	496	548	

2.13.5 Databeveiliging bij Unita

De Europese Commissie en het Europees Parlement hebben besloten dat de huidige wetgeving niet langer aansluit op de constante veranderingen in de digitale wereld. Om een Europese regelgeving te creëren voor de bescherming van persoonsgegevens is een nieuwe Europese privacy verordening aangenomen: de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), ofwel General Data Protection Regulation (GDPR). De GDPR is op 25 mei 2016 in werking getreden en zal naar verwachting op 25 mei 2018 van kracht worden. Maar wat betekent dat voor Unita en onze schoolbesturen?

Alle organisaties worden geacht om vanaf 25 mei 2016 hun bedrijfsvoering met de GDPR in overeenstemming te brengen en krijgen daarvoor tot 25 mei 2018 de tijd. Er staat een aantal interessante veranderingen in de GDPR:

- De verordening voorziet in zeer strenge sancties tegen verwerkingsverantwoordelijken of verwerkers die de gegevensbeschermingsregels overtreden. De boete kan sterk oplopen.
- Organisaties moeten zelf een overzicht bijhouden van al hun verwerkingen van persoonsgegevens.
- Het 'recht om vergeten te worden'. In de GDPR staat dat alle organisaties die persoonsgegevens verwerken, deze op verzoek moeten verwijderen indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan.
- Het verbod van artikel 24 in de Wbp op de verwerking van identificatienummers zoals het BSN wordt opgeheven. In de GDPR bestaat dat verbod niet, wat inhoudt dat voortaan vrijer gebruik van identificatienummers mogelijk is. Lokale overheden mogen wel aanvullende voorwaarden stellen aan het gebruik van identificatienummers.
- De Nederlandse wetten gelden formeel nog wel, maar worden na 25 mei 2018 door de EU-privacy verordening 'overruled'.

In dit kader heeft Unita in 2017 een extern onderzoek laten uitvoeren op advies van de Auditcommissie en het bestuur van Unita. De data-opslag en digitale verwerking is voldoende veilig bevonden. In 2018 volgen er nog twee bewustwordingssessies voor intern begeleiders en trajectbegeleiders. Tenslotte zullen de aanvullende aanbevelingen voor 25 mei 2018 worden geïmplementeerd.

2.13.6 Samen werken aan kwaliteit

Unita werkt met een monitor. Hierin worden de volgende kwalitatieve en kwantitatieve aspecten maandelijks gemeten op het niveau van individuele scholen en schoolbesturen, opgebouwd vanuit leerling-casussen.

De maandrapportage bevat gegevens over de laatste 12 maanden.

- Aantal aanmeldingen hulpvragen bij loket / Groeidocumenten.
- Aantal aanmeldingen bij het loket per maand naar status. Een aanmelding ontstaat als een nieuw groeidocument wordt aangevraagd.
- Groeidocumenten als percentage van leerlingaantal per schoolbestuur.
- Aantal aanmeldingen per problematiek. De gehanteerde problematieken zijn: fysiek, gedrag, werkhouding, leerprobleem en het jonge risico kind (groep 1 en 2).
- Meervoudige of enkelvoudige problematiek. Als bij een aanmelding sprake is van meer dan één problematiek dan wordt de aanmelding aangemerkt als 'meervoudig' en ook op meerdere problematieken gescoord.
- Aantal aanmeldingen naar onder-/bovenbouw. De aanmeldingen worden gesplitst in 'voorschools', 'onderbouw' (groep 1-4) en 'bovenbouw' (groep 5-8).
- Aantal aanmeldingen naar expertise-inzet. De gehanteerde expertises zijn: orthopedagoog/psycholoog, AB, logopedie, school maatschappelijk werk en derden. Derden wil zeggen: in het MDO is een derde partij betrokken bv. GGZ, Jeugdzorg, Samenwerkingsverband V(S)O Qinas, RBL, GGD, Kindertherapeut, SDH, Ergo- of Fysiotherapeut of een externe psycholoog of psychiater.
- Leerlingaantallen.
- Ontwikkeling SO- en SBO-leerlingaantallen binnen Unita.
- Ontwikkeling aantal SO-leerlingen per categorie.
- Aantal afgegeven TLV's per ingangsmoed. De TLV's worden weergegeven in de categorieën SBO, SO lichamelijk gehandicapt, SO zeer moeilijk lerend en SO cluster 4
- TLV's SO per bestuur. De afgegeven TLV's in de afgelopen 12 maanden worden weergegeven.
- TLV's SBO per bestuur. De afgegeven TLV's voor de afgelopen 12 maanden worden weergegeven.
- Arrangementen naar soort. Hier wordt gespecificeerd wat er geleverd wordt in een arrangement en hoe vaak. Bijvoorbeeld 'arrangement AB cluster 4'.

De bovengenoemde kwalitatieve en kwantitatieve aspecten worden gemeten om het bestuur inzicht te geven in de lopende processen en deze informatie maakt onderdeel uit van de dialoog met de schoolbesturen. Daarnaast is het mogelijk met deze gegevens financieel bij te sturen en verwachtingen te onderbouwen.

Op dit moment (2018) geven de hierboven genoemde aspecten voor Unita een overall positief beeld. Het aantal hulpvragen blijft binnen de verwachte marges en kan met de huidige expertisepool worden bediend binnen acceptabele doorlooptijden. Daarnaast zijn de verwijzingspercentages SBO licht gedaald en voor SO licht gestegen. Hierbij moet worden aangetekend dat we steeds uitgaan van de meest passende plek voor een zorgleerling in ons dekkende netwerk, conform onze visie. Een passende plek voor elk kind.

3 Passend Onderwijs in relatie tot gemeentelijk en regionaal beleid

3.1 Gemeenten en ketenpartners

In veel regio's is al langer sprake van een goede samenwerkingsrelatie tussen gemeenten en schoolbesturen voor primair en voortgezet onderwijs in het kader van het brede jeugd- en onderwijsbeleid. Ook de gemeenten en schoolbesturen in het Gooi en omstreken vinden elkaar in het wettelijk Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) over een gelimiteerd aantal onderwerpen (op basis van art. 167 en 167a WPO en art. 118a WVO).

De gemeenten kennen daarnaast ook afstemming met schoolbesturen op gemeentelijk niveau. Hier wordt inhoudelijk op meer dan de wettelijk verplichte onderwerpen overleg gevoerd vanuit een gezamenlijke wens van gemeenten en onderwijs om samen te werken. Onlangs hebben wethouders en onderwijsbestuurders te kennen gegeven regionaal de samenwerking te willen versterken. De partijen willen toewerken naar gezamenlijke ambities en één gezamenlijke agenda op een breder gebied dan passend onderwijs, huisvesting en leerlingenvervoer. Dit alles om te zorgen dat jeugdigen gezond en veilig opgroeien en zich naar vermogen ontwikkelen tot zelfstandige inwoners. Initiatieven van gemeenten en onderwijsinstellingen moeten elkaar aanvullen en versterken en in samenhang worden uitgevoerd. Een sluitende aanpak op het niveau van beleid, organisatie/sturing en met name ook op uitvoeringsniveau.

In dit hoofdstuk wordt de verbinding gelegd tussen de taken van Unita en de taken van de gemeente(n). Dat gaat in het kader van passend onderwijs om vrij toegankelijke jeugdhulp en om geïndiceerde jeugdhulp, zoals jeugd-GGZ. Het gaat ook om de gemeentelijke taken zoals: leerplicht, leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting passend onderwijsvoorzieningen, alle drie in relatie tot passend onderwijs. Dit hoofdstuk gaat meer inhoudelijk in op de verschillende terreinen waarop gemeente en samenwerkingsverband samenwerken en de gezamenlijke visie die zij daarbij hanteren.

3.2 Passend onderwijs en decentralisatie jeugdzorg

In de Jeugdwet wordt geregeld dat de verantwoordelijkheid voor alle zorg voor jeugd ondergebracht wordt bij de overheidslaag die het dichtst bij de burger staat: de gemeente. Daarbij is, net als in passend onderwijs, niet enkel sprake van een verschuiving van middelen en verantwoordelijkheden, maar hoofdzakelijk van een inhoudelijke transformatie. Uitgangspunt daarbij is de eigen kracht van mensen benutten en het ontzorgen en normaliseren van de situatie. De 'transitie jeugdzorg' beoogt jeugdigen en hun ouders/gezinnen zo snel en licht mogelijk te ondersteunen en hulp te bieden om het zelf weer aan te kunnen of door de zwaardere jeugdhulp (inclusief jeugd-GGZ en opvoedhulp) in te zetten. Kinderbescherming en jeugdreclassering hebben een eigen toegangsroute. De transitie jeugdzorg en passend onderwijs bieden, zowel voor kinderen/jongeren en gezinnen, als voor scholen en gemeenten interessante kansen voor snellere en passender ondersteuning wanneer dat nodig is. Terugkijkend zien we de eerste kind-casussen, waar dit op individuele basis is gelukt en nog zeer sporadisch op groepsniveau. De ambitie om te komen tot '1 Gezin 1 Plan-werkwijze' staat nog in de kinderschoenen.

Terugkijkend op de vorige planperiode zijn er duidelijke verbeteringen gerealiseerd. Er zijn minder leerlingen afhankelijk van leerlingenvervoer en er zijn weinig tot geen thuiszitters in het primair onderwijs. Er zijn nog wel kinderen die langdurig ziek zijn, ambulant gebruik maken van de GGZ of op

de wachtlijst staan voor (psychiatrische) behandeling. Gezamenlijk willen we de wachttijd verkorten en onderwijs waar mogelijk naar de kinderen brengen.

Het recent gevormde Expertteam vanuit de gemeenten, gaat ondersteunen om vastgelopen zeer complexe situaties vlot te trekken. De gemeenten contracteren dynamisch, dat wil zeggen dat nieuwe aanbieders altijd kunnen toetreden. Hiermee werken de gemeenten ook aan het voorkomen van nieuwe thuiszitters of dreigende thuiszitters en het leveren van passende jeugdhulp. Verder zien we ook kansen om in overleg met gemeenten huisvesting te realiseren voor Passend Onderwijs voorzieningen op regioniveau.

3.3 Gedeelde missie en visie: de beweging ‘van achter naar voren’

De kern van de visie van zowel Unita als de betrokken gemeenten is samen te vatten in drie kerntransities in het denken en handelen, afkomstig uit het Referentiekader – het leidende document van de onderwijssectoren bij invoering van passend onderwijs:

- van achteren naar voren, met zo min mogelijk bureaucratie;
- van curatief naar preventief, met hulp zodra dat nodig is;
- van sectoraal naar integraal, op basis van een gedeelde verantwoordelijkheid.

‘Van achter naar voren’ doelt op het verplaatsen van het moment waarop ondersteuning wordt geboden in een traject, zowel in de jeugdhulp als in de onderwijsondersteuning. In het verleden gebeurde dat niet direct na signalering, maar pas op het moment dat aan een vooraf vastgestelde set van indicatiecriteria was voldaan. Dit heeft tot gevolg dat kinderen en jongeren die niet, of net niet aan de indicatiecriteria voldoen, verstoken blijven van de (ook) voor hen benodigde hulp en ondersteuning. In de huidige systematiek is het van belang dat de benodigde ondersteuning achter de indicatiecriteria vandaan komt (‘van achteren’) en direct, snel en passend wordt georganiseerd in de directe leefomgeving van kinderen/jongeren en hun gezin. Professionals worden ingezet op de plek en op het moment waar zij het hardst nodig zijn en het meeste verschil kunnen maken: in en om de school, in en om de gezinnen. Van belang daarbij is dat zij bij het geven van die hulp tegen zo min mogelijk bureaucratische barrières aanlopen. Begeleiding bij onderwijs, door een pedagogisch medewerker, is een voorbeeld arrangement in dit kader.

Het gevolg van deze beweging van achteren naar voren is een nadruk op voorkomen, in plaats van de afhankelijkheid van curatief repareren. Hoe eerder hulp en ondersteuning beschikbaar zijn, hoe meer er wordt voorkomen dat een kleine stagnatie in de ontwikkeling van een kind of jongere uitgroeit tot een onderwijsachterstand, of jongerenproblematiek / een lastige gezinssituatie uitgroeit tot zware sociale problematiek. De verwachting is dat, door de nadruk te leggen op preventie, eveneens het aantal kinderen dat aangewezen is op specialistische (bovenschoolse) voorzieningen wordt gereduceerd. Onderwijs en gemeenten hebben elkaar nodig bij het signaleren van opvoedingsvragen, zodat deze binnen het onderwijs en in het voorveld opgelost worden. Speerpunt is het verbeteren van de signalering door alle betrokken partijen. Tevens is het van wezenlijk belang dat er in casussen een duidelijke casusregisseur (jeugdconsulent of trajectbegeleider Unita) is en een inhoudelijk regisseur (hulpverlener jeugd of ambulant begeleider / schoolpsycholoog in het onderwijs).

Een laatste punt in de kern van de visie is de overgang van sectoraal naar integraal. Daarbij doelt sectoraal op de oude situatie, waarin hulp en ondersteuning vaak op gecompartmenteerde wijze bij kinderen en gezinnen terecht kwam als gevolg van schotten tussen (uitvoerings)organisaties, slechte afstemming tussen hulpverleners en deskundigen onderling en een focus op diagnosticeren. We willen toe naar een situatie waarin zowel in cultuur als in structuur, zowel in denken als in doen, deze schotten worden opgeheven en de afstemming een wezenlijke voorwaarde voor effectieve hulp wordt. Wederzijds vertrouwen is een belangrijke voorwaarde voor de samenwerking.

Zowel in het onderwijs als in de jeugdhulp tekenen zich de kaders van een dergelijke integrale benadering zich af, zij het met verschillende invalshoeken:

- In het primair onderwijs is men goed op weg om op alle scholen ‘Handelingsgericht te werken’.
Met Handelingsgericht werken (HGW) worden de onderwijs- en opvoedingsbehoeften in plaats van de beperkingen van leerlingen centraal gesteld en ligt de focus op oplossingsgericht handelen. Hiernaast gaat HGW uit van de continue afstemming en wisselwerking tussen het kind en zijn of haar sociale omgeving: de klas, de leerkracht, de ouders, etc. Het propageert daarmee (hoofdzakelijk) een integrale denk- en analysewijze: contextueel en transactioneel. Deze aanpak wordt beschreven in de notitie Handelingsgericht werken als pijler binnen Unita (bijlage 5).
- Unita heeft de werkwijze Multi Disciplinair Overleg (MDO) met leerkracht, intern begeleider, ouders en derden. De gemeenten in de regio sluiten bij het MDO aan als de ouders daarvoor toestemming geven en er inzet of expertise vanuit de gemeenten noodzakelijk is. Meestal resulteert deze aanpak in een Onderwijs Zorg Arrangement (OJA), waar zowel de school actie gaat ondernemen in de klas en de gemeente via één van haar aanbieders op school, naschools of in de thuissituatie.
- De gemeenten hebben het werken volgens de ‘1 Gezin 1 Plan-werkwijze’ geïntroduceerd: het werken vanuit een gezinsplan dat uitgaat van de doelen die de jeugdige (het gezin) zelf stelt, dat zowel lichte als (waar nodig) specialistische hulp kan omvatten en rekening houdt met het complete sociale domein, waar het onderwijs deel van uitmaakt. Essentie is het versterken van de eigen kracht, met behulp van laagdrempelig advies en hulp op maat, waarbij het gezin of de jeugdige centraal staat. Het propageert daarmee een integrale handelingswijze. Na een periode van gewenning wordt deze werkwijze steeds vaker benut. De beide bewegingen benadrukken dezelfde integraliteit, alleen leggen beide de nuance net anders. De essentie van de verbinding ligt dan ook in de (h)erkenning van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle kinderen en jongeren. Onderwijs en gemeenten hebben allebei belang bij een effectieve inzet van hulp en van een doorgaande lijn met warme overdrachten.

3.4 Richtinggevende uitspraken voor de samenwerking

In het samenspel tussen onderwijs en gemeenten geven onderstaande richtinggevende uitspraken het denk- en handelingskader aan om onderwijs- en zorgondersteuning te organiseren en aan te

bieden, waarbij vertrouwen op elkaars expertise en het hebben van gezamenlijke ambities voorwaarden zijn:

1. Het versterken van de zelfredzaamheid/eigen kracht van kind/jeugdige en ouders/opvoeders en daarbij de dagelijkse leefomgeving benutten en ondersteunen.
2. Het bevorderen van het opvoedklimaat.
3. De ondersteuning en zorg die gegeven wordt is -waar mogelijk- school- en thuisnabij.
4. De school is een belangrijke vindplaats voor zowel nodige ondersteuning in het onderwijs als noodzakelijk zorg buiten het onderwijs.
5. Ouders en kind worden aan de voorkant bij processen van ondersteuning en zorg betrokken: niet praten óver, maar praten mét.
6. Zoveel mogelijk vindt de integratie van ondersteuning en zorg op het niveau van de school plaats: het realiseren van 1 kind, 1 gezin, 1 plan: de school als werkplaats.
7. Er wordt sterk ingezet op preventie: benodigde ondersteuning en zorg is snel en laagdrempelig beschikbaar.
8. Er is sprake van een continuüm van ondersteuning en zorg: geen kind tussen wal en schip.

Gezamenlijke ambities:

1. Versterken van de signaleringskracht van medewerkers op de scholen v.w.b. opvoedingsvragen, veilig en gezond opgroeien en ontwikkelen en het signaleren van armoede en schuldenproblematiek.
2. Het in voorkomende gevallen gelijktijdig dan wel kort achtereenvolgend arrangeren en starten van de noodzakelijke ondersteuning en hulp.
3. Versterken van de mogelijkheden van het MDO:
 - professionaliseren op het gebied van integrale en multidisciplinaire ondersteuning/zorg
 - verbinden van expertise in de jeugdhulp aan het MDO (met inachtneming van de regionale leerlingstromen).

In bijlage 7 zijn de thema's van de laatste ontwikkelagenda bijgevoegd.

Tot slot

Wij hebben met veel plezier gewerkt aan de totstandkoming van dit nieuwe ondersteuningsplan. Wij kijken uit naar een voortzetting van de goede samenwerking in de komende periode, waarin we gezamenlijk onze ambitie neerzetten om een passende plek te vinden of te creëren voor elk kind.

Bijlage 1 Meerjarenraming OP 2018-2022

9 november 2017

	Realiteit 2016	Prognose 2017	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
<i>Aantallen 1 oktober voorafgaand</i>						
Basisonderwijs	23.278	23.004	22.797	22.729	22.774	22.774
Speciaal Basisonderwijs	645	634	632	630	631	631
Totaal BO + SBO	23.923	23.638	23.429	23.359	23.405	23.405
SO Categorie 1	183	196	201	200	200	200
SO Categorie 2	7	22	23	22	22	22
SO Categorie 3	28	40	41	41	41	41
SO Totaal	218	258	264	263	264	264
Totaal aantal leerlingen	24.141	23.896	23.693	23.622	23.669	23.669

Mutaties leerlingaantallen						
Basisonderwijs	-1,0%	-1,2%	-0,9%	-0,3%	0,2%	0,0%
Speciaal Basisonderwijs	-5,6%	-1,7%	-0,3%	-0,3%	0,2%	0,0%
Speciaal Onderwijs	-1,4%	18,3%	2,3%	-0,3%	0,2%	0,0%

Aandeel SO van totaal	0,91%	1,09%	1,13%	1,13%	1,13%	1,13%
Aandeel SBO van totaal	2,70%	2,68%	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%

Landelijke aandelen 1-10-2016: SO 1,58% en SBO 2,32%

	Realiteit 2016	Prognose 2017	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
<i>bedragen x € 1.000</i>						
Lichte ondersteuning	3.861	3.945	3.879	3.854	3.851	3.855
Zware ondersteuning						
Personeel	7.751	7.979	7.837	7.787	7.780	7.789
Materieel	733	726	737	735	737	737
Verevening	-2.632	-2.368	-1.926	-1.301	-452	-
Schoolmaatschappelijk Werk	99	91	87	87	87	87
Totaal inkomsten	9.811	10.373	10.614	11.161	12.002	12.467

	Realiteit 2016	Prognose 2017	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
<i>bedragen x € 1.000</i>						
Basisondersteuning BO	2.316	2.923	3.094	3.074	3.071	3.074
<i>per bo-leerling (vanaf augustus)</i>	€ 120	€ 135	€ 135	€ 135	€ 135	€ 135
LGF (14/15, 15/16)	432	-	-	-	-	-
Arrangement plus	112	222	300	300	300	300
SBO (aanvulling 2%, groei)	1.300	996	1.060	1.065	1.065	1.065
SBO grensverkeer (netto)	-73	-91	-111	-111	-111	-111
SO (ondersteuningsmiddelen, groei)	2.640	2.931	3.356	3.391	3.392	3.392
Schoolmaatschappelijk Werk	70	67	67	67	67	67
Expertise en reguliere arrangementen	2.063	2.076	2.097	2.084	2.082	2.085
Taal- en rekengroepen	225	275	275	275	275	275
Zware zorg arrangementen	12	22	50	50	50	50
Voorkomen thuiszitters	3	48	48	48	48	48
Samenwerken, professionaliseren	-	150	130	130	130	130
Transitiekosten	37	-	-	-	-	-
Indirecte kosten	483	496	548	548	548	548
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal uitgaven	9.620	10.117	10.915	10.921	10.918	10.924

	Realiteit 2016	Prognose 2017	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
<i>bedragen x € 1.000</i>						
Inkomsten	9.811	10.373	10.614	11.161	12.002	12.467
Uitgaven	9.620	10.117	10.915	10.921	10.918	10.924
Resultaat	191	257	-300	240	1.085	1.544

Bijlage 2 Basisondersteuning

Basisondersteuning SWV Unita

*18 september 2013 vastgesteld in het Bestuurlijk Platform, aangepast 28 maart 2018 in
overeenstemming met het waarderingskader van de Inspectie juni 2017*

Ten geleide

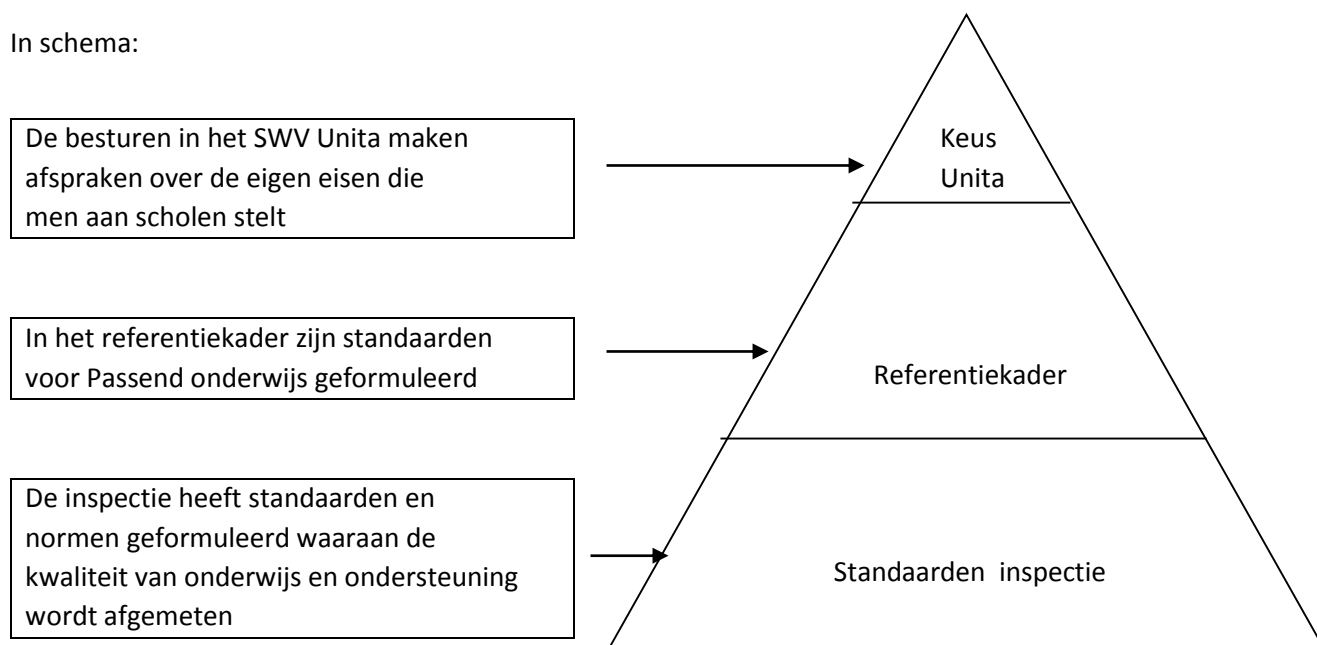
Het memo Basisondersteuning is in september 2013 vastgesteld door de besturen. Voor het Ondersteuningsplan 2018-2022 is het in overeenstemming gebracht met het waarderingskader van de Inspectie versie juni 2017.

Dit document beschrijft de invulling van de basisondersteuning van het SWV Unita. Voor deze beschrijving is gebruik gemaakt van “Ijkpunten voor basiszorg in het primair onderwijs” (Hoffmans, Emmeloord, Hoffmans & Heegsma 2010).

De ijkpunten en de daarbij behorende indicatoren zijn tot stand gekomen op basis van drie bronnen:

- het bevat in elk geval de eisen die de inspectie stelt in het kader van het toezicht (juni 2017);
- het bevat afspraken die de sectoren (PO raad, VO raad, MBO raad, AOC raad) hebben vastgelegd in het werkdocument referentiekader;
- het bevat de afspraken die de ondersteuningsplichtige besturen van Unita hebben gemaakt in het kader van de basisondersteuning.

In schema:

1 Inleiding

De besturen Primair Onderwijs zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het samenwerkingsverband Unita.

Hierbij gaat het om alle leerlingen die aandacht vragen vanwege specifieke onderwijsbehoeften. In principe kunnen alle kinderen binnen het SWV Unita ondersteuning “op maat” krijgen, waarvoor in gezamenlijkheid een dekkende infrastructuur (continuüm van ondersteuning) is ontwikkeld.

Deze infrastructuur loopt van integratieve aanpakken naar een meer separaat aanbod (SBO/SO).

Ouders spelen als samenwerkende partners een belangrijke rol bij de vaststelling van de juiste aanpak van hun kind.

Als het om ondersteuning gaat is het uitgangspunt de onderwijsbehoeften van de leerling.

Handelingsgericht werken en handelingsgericht diagnosticeren is uitgangspunt bij het handelen van alle scholen binnen het samenwerkingsverband. Het vergroten van de handelingsbekwaamheid van de professionals (leerkracht, IB-er) is hierbij een specifiek aandachtspunt.

Naast onderwijsbehoeften zal er aandacht zijn voor opvoedbehoeften. Samenwerking met Jeugdzorg is daarbij een voorwaarde.

Uitgangspunt is één kind, één gezin, één plan.

Binnen de wettelijke ondersteuningsplicht van de schoolbesturen nemen de scholen hun verantwoordelijkheid bij de invulling van de onderwijsbehoeften van het kind. Indien de mogelijkheden van de (individuele) school ontoereikend zijn kan er teruggevallen worden op een dekkende infrastructuur. Deze infrastructuur is erop gericht dat kinderen in Gooi en omstreken passend onderwijs kunnen volgen. Een (ondersteunings) infrastructuur zal in dit kader niet alleen worden gerealiseerd met partners binnen het onderwijs, maar ook met partners uit de Jeugdzorg.

Elke basisschool beschikt over een herkenbaar Schoolondersteuningsprofiel dat mede afgestemd is op het aanbod binnen het samenwerkingsverband. Ouders kunnen bij de keuze voor een school dit profiel mee laten wegen. De Schoolondersteuningsprofielen van de scholen zijn een belangrijke waarborg bij het dekkende aanbod aan ondersteuningsarrangementen binnen Gooi en omstreken. Scholen kunnen zich verder specialiseren om te kunnen voldoen aan specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen. Dit vraagt afstemming van de Schoolondersteuningsprofielen in het samenwerkingsverband. Individuele scholen kennen hun ambities en grenzen en die worden binnen het aanbod ook (h)erkend.

Alle scholen binnen het samenwerkingsverband Unita bieden tenminste basisondersteuning. Dit is één gemeenschappelijke standaard voor de kwaliteit van passend onderwijs en leerling-ondersteuning. Deze basisondersteuning wordt iedere leerling aangeboden. De basisondersteuning wordt door de gezamenlijke besturen vastgesteld.

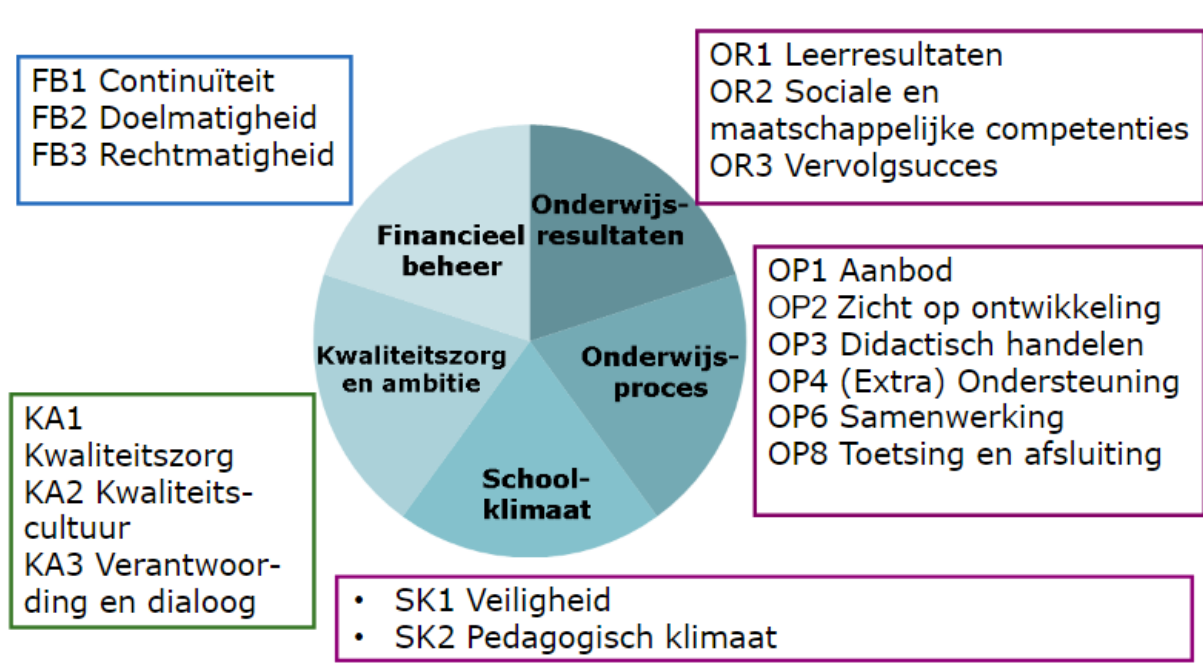
2 Basisondersteuning Samenwerkingsverband Unita

De schoolbesturen van het primair onderwijs in SWV Unita spreken de standaard af voor de basisondersteuning middels dertien richtinggevende afspraken (ijkpunten)

Door middel van deze afspraken wordt duidelijk aan welk niveau van basisondersteuning de besturen binnen SWV Unita moeten voldoen (2018-2022).

De basisondersteuning is datgene dat van iedere school binnen het samenwerkingsverband minimaal aan ondersteuningsmogelijkheden verwacht mag worden. De afspraken in dit document geven de verantwoordelijkheid van de verschillende schoolbesturen jegens het samenwerkingsverband aan.

Het inspectiekader 2017 onderscheidt kwaliteitsgebieden en binnen elk kwaliteitsgebied een aantal standaarden:

Norm voor de basiskwaliteit is dat een bestuur en de scholen voldoen aan de deugdelijkheidseisen betreffende de onderwijskwaliteit, de kwaliteitszorg en het financieel beheer. De kern van het onderwijs wordt gevormd door de gebieden Onderwijsproces, Schoolklimaat en Onderwijsresultaten. De gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel Beheer zijn voorwaardelijk voor de kwaliteit.

In dit memo zijn in de Uitwerking ijkpunten en indicatoren (hoofdstuk 4) de inspectie-eisen aangepast aan het Inspectiekader 2017.

Het kwaliteitsgebied Financieel beheer valt buiten de Basisondersteuning die is vastgesteld voor Unita.

3 Toelichting op ijkpunten en indicatoren

De ijkpunten zijn geordend in vier domeinen: beleid, onderwijs, begeleiding en organisatie.

A. Beleid

Voor het beleid van de scholen zijn drie ijkpunten geformuleerd voor de basisondersteuning:

- 1 Beleid
 - Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor hun beleid, hun kwaliteit en voor hun kwaliteitsondersteuning. De school is bovendien wettelijk verplicht om de beleidsdoelen vast te leggen in het schoolplan, ook op het terrein van de leerlingenondersteuning.
- 2 Onderwijsondersteuningsprofiel
 - Het schoolondersteuningsprofiel beschrijft welk aanbod aan onderwijs en ondersteuning een school haar leerlingen kan bieden. Het profiel moet aanknopingspunt bieden voor de bepaling van de ondersteuningszwaarte en voor verbetering van de ondersteuning in school
- 3 Effectiviteit
 - De leerlingenondersteuning maakt deel uit van het kwaliteitsbeleid van de scholen. Van de scholen mag worden verwacht dat zij het beleid jaarlijks evalueren. Datzelfde geldt voor de effectiviteit van de ingezette middelen. Vervolgens stellen scholen een ontwikkelagenda op voor het komende jaar en passen zij zo nodig de inzet van middelen aan.

B. Onderwijs

Voor het domein onderwijs zijn vijf ijkpunten geformuleerd:

- 4 Omgeving
 - De omgeving – de ruimte, de leerbronnen, de medeleerlingen, de personeelsleden – moet zo zijn ingericht dat tegemoet gekomen wordt aan drie basale psychologische behoeften van leerlingen: de behoefte aan relatie, aan competentie en aan autonomie. Een leeromgeving die ondersteunend en stimulerend is en die een beroep doet op de betrokkenheid van leerlingen, is een voorwaarde voor leren. Een ander aspect van de leeromgeving is de veiligheid. Het gaat hier om het beleid inzake de fysieke en sociale veiligheid. De school is daarbij actief en alert in het bestrijden en voorkomen van incidenten.
- 5 Continue ontwikkeling/opbrengsten ondersteuning (opbrengstgericht werken)
 - Op schoolniveau zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop systematisch signalering van ondersteuningsbehoeften en toetsing van de voortgang van leerlingen plaatsvinden.
Op basis hiervan is vervolgens de vraag wat deze informatie betekent voor het handelen van de leraar. De school hanteert normen om de resultaten van de leerlingen en de opbrengsten van de school zelf te kunnen wegen en beoordelen.

- 6 Handelingsgericht werken en opbrengst gericht werken
 - Passend Onderwijs is een combinatie van handelingsgericht werken en opbrengstgericht werken. Dat betekent dat de ontwikkelingsbrede resultaten van leerlingen steeds leidend zijn voor de inrichting van het onderwijs.
- 7 Onderwijs op maat
 - De school gaat na of haar aanbod, aanpak en materialen voldoende tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van leerlingen. Bij een aantal leerlingen hangen deze behoeften samen met problemen bij het verwerven van basisvaardigheden Nederlandse taal, rekenen en wiskunde en algemene vaardigheden. Deze leerlingen hebben aan de gemiddelde leerstof al hun handen vol. Begaafde leerlingen daarentegen moeten extra worden uitgedaagd. Vormen van aanpassingen van de leerstof betreffen niet alleen de inhoud ervan. Het gaat ook om het gebruik van passende leer- en hulpmiddelen, variatie in onderwijstijd, instructie en verwerking.
8. Handelingsbekwaamheid
 - Van leraren mag worden verwacht dat zij over een handelingsrepertoire beschikken of gaan beschikken om hulp te bieden aan leerlingen. Dat betekent dat zij, binnen afgesproken grenzen van de school om kunnen gaan met leerlingen met leer- of gedragsproblemen. Zij staan open voor reflectie op en ondersteuning bij hun handelen en werken continu en gezamenlijk aan de eigen professionalisering

C Begeleiding

Voor de begeleiding van de scholen zijn drie ijkpunten geformuleerd voor de basisondersteuning.

- 9 Onderwijsondersteuningsarrangement van de school
 - Het onderwijsondersteuningsarrangement van een leerling bevat die elementen van het onderwijsondersteuningsprofiel van de school, waarvan een leerling gebruik kan maken. Daarnaast geeft het zicht op de ontwikkeling van de leerling: het ontwikkelingsperspectief, de tussen- en einddoelen en de wijze waarop de leerling wordt begeleid.
- 10 Overdracht
 - Effectief onderwijs betekent ook dat leerlingen goed worden gevolgd en systematisch worden begeleid. Het is belangrijk dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften goed worden begeleid bij de overgangen, zowel binnen de school als naar een andere (VO) school.
- 11 Betrokkenheid ouders
 - Scholen die werk maken van onderwijs zien ouders/verzorgers vooral als partners bij de ontwikkeling van hun leerlingen. Dat geldt des te meer voor leerlingen die zich in een kwetsbare positie bevinden. Een goede afstemming van de begeleiding op school en daarbuiten heeft een versterkende werking op de ontwikkeling van de leerling
 - Vanuit de visie van het handelingsgericht werken, gaan scholen uit van een voortdurende samenwerking tussen leerkracht, leerling, ouders en begeleiders. Door het systeemdenken gaan we er vanuit dat het één van invloed is op het ander. Daarom worden de ouders en de leerlingen zelf betrokken in het benoemen van de onderwijsbehoeften. Wat heeft *dit* kind, met *deze* ouders, in *deze* klas met *deze*

leerkracht, op *deze* school nodig?

D Organisatie

Voor de organisatie van de zorg zijn twee ijkpunten geformuleerd voor de basisondersteuning.

12 Interne ondersteuningsstructuur

- Voor het goed laten verlopen van de ondersteuning en de begeleiding van leerlingen is het belangrijk dat hulpbronnen aanwezig zijn rond de groepen en de leraren: de interne ondersteuningsstructuur.

13 Externe ondersteuningsstructuur

- Voor de organisatie van de hulp en advies van buiten de school moeten scholen gebruik kunnen maken van de juiste deskundigen (multidisciplinair overleg).

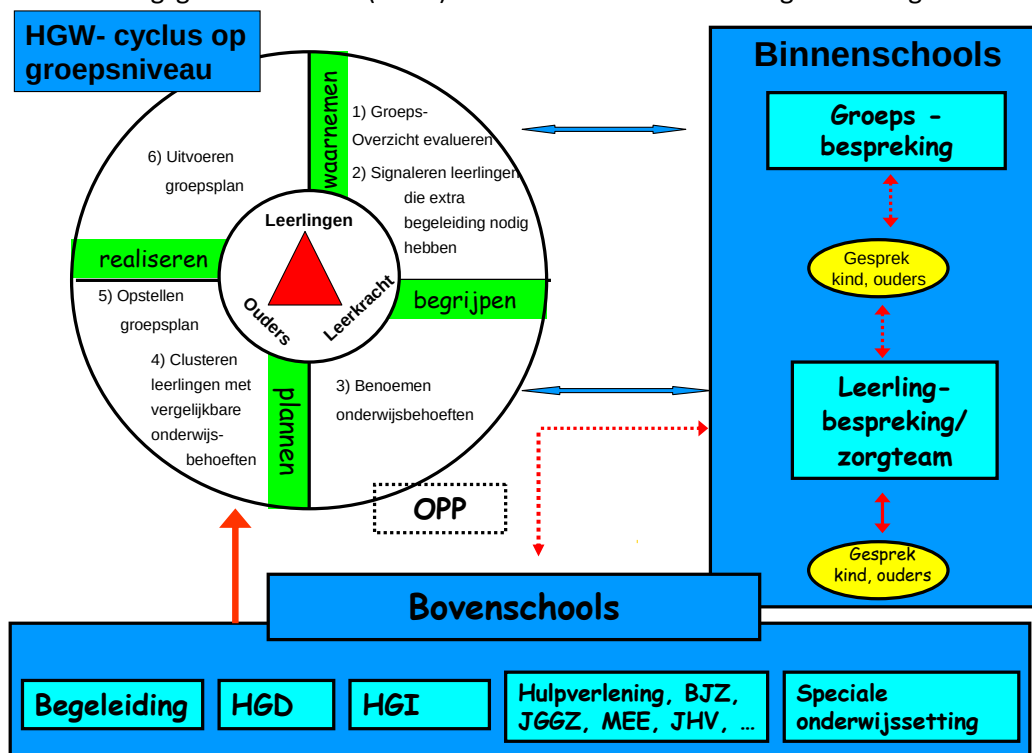
IJkpunt 1

De school voert een helder beleid op het terrein van leerlingondersteuning dat is gebaseerd op de zeven uitgangspunten van Handelingsgericht Werken.

Indicatoren

inspectie eisen	• De school heeft zich op de onderwijsbehoeften van haar leerlingen. • Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding (OP 2, OP 3, OP 4)
referentie kader	• De school heeft een expliciete visie op leerlingenondersteuning. • Deze visie wordt gedragen door het hele team. • De school heeft vastgelegd wat een leerling met extra onderwijsbehoeften is • De procedures en afspraken over leerlingenzorg zijn duidelijk. • De inzet van ondersteuningsmiddelen is duidelijk. •
afspraken Unita	De school werkt volgens de zeven uitgangspunten van HGW. <i>HGW beoogt de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding voor alle leerlingen te verbeteren. Het concretiseert adaptief onderwijs en doeltreffende leerlingbegeleiding, zodat een schoolteam effectief kan omgaan met verschillen tussen leerlingen. HGW is een planmatige en cyclische werkwijze waarbij onderwijsprofessionals (leerkracht, interne begeleider en leidinggevende) de volgende zeven uitgangspunten toepassen.</i> 1. De onderwijsbehoeften van leerlingen staan centraal. Wat heeft een leerling nodig om een bepaald doel te behalen? Denk aan instructie op een andere manier, extra leertijd of uitdaging. Hoe kan de leerkracht de leerling hierbij zo goed mogelijk ondersteunen?

2. Afstemming en wisselwerking: het gaat niet alleen om het kind, maar om het kind in wisselwerking met zijn omgeving. Het gaat om deze leerling in deze groep, bij deze leerkracht, op deze school en van deze ouders. Hoe goed is de omgeving afgestemd op wat dit kind nodig heeft?
 3. Leerkrachten realiseren passend onderwijs en leveren daarmee een cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van leerlingen op het gebied van leren, werkhouding en sociaal-emotioneel functioneren. Met andere woorden: het is de leerkracht die 't doet. Maar wat heeft zij hiervoor nodig, wat zijn haar ondersteuningsbehoeften?
 4. Positieve aspecten van het kind, de leerkracht, de groep, de school en ouders zijn van groot belang. Naast problematische aspecten zijn deze positieve aspecten nodig om de situatie te begrijpen, ambitieuze doelen te stellen en om een succesvol plan van aanpak te maken en uit te voeren.
 5. Samenwerking tussen leerkrachten, leerlingen, ouders, interne en externe begeleiders is noodzakelijk om een effectieve aanpak te realiseren. Dit vergt constructieve communicatie tussen betrokkenen. Samen analyseren zij de situatie en zoeken ze naar oplossingen.
 6. Doelgericht werken: het team formuleert korte en lange termijn doelen voor het leren, de werkhouding en het sociaal-emotioneel functioneren van alle leerlingen en evalueert deze in een cyclus van planmatig handelen.
 7. De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant. Het is betrokkenen duidelijk hoe de school wil werken en waarom. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, hoe en wanneer.
- Formulieren en checklists ondersteunen dit streven. Teamleden zijn open over hun manier van werken en over hun plannen en motieven.
- De school heeft de leerlingondersteuning ingericht volgens de cyclus van Handelingsgericht Werken (HGW). Schematisch is deze als volgt weer te geven.

IJkpunt 2

De school heeft haar schoolondersteuningsprofiel vastgesteld.

Indicatoren

inspectie eisen	De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning. (OP 4)
referentie kader	- Het ondersteuningsprofiel is na overleg met het team vastgesteld. - De MR heeft adviesrecht op het schoolondersteuningsprofiel. - Het schoolondersteuningsprofiel is actueel (vier jaar). - Het schoolondersteuningsprofiel is onderdeel van het schoolplan en de schoolgids. - Het schoolondersteuningsprofiel bevat een oordeel over de kwaliteit van de basisondersteuning. - Het schoolondersteuningsprofiel bevat een beschrijving van het aanbod van de school aan onderwijs, begeleiding, expertise en voorzieningen. Het schoolondersteuningsprofiel biedt aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling van de leerlingenondersteuning. De school heeft in haar ondersteuningsprofiel vastgesteld hoe zij tegemoet komt aan de onderwijsbehoeften van leerlingen met: - een IQ rondom 80 a 85 enerzijds en 130 a 140 anderzijds en/of een sterk disharmonisch intelligentieprofiel (beperkte) leerproblemen - een ontwikkelingsperspectief, dat het uitstroomniveau gaat realiseren - een vertraagde lees-taalontwikkeling - dyslexie, die conform het dyslexieprotocol begeleid kunnen worden - een vertraagde rekenontwikkeling - dyscalculie, die conform het dyscalculie protocol begeleid kunnen worden (beperkte) problemen in hun sociaal-emotioneel functioneren zoals faalangst, werkhoudingproblemen, gedrag, zwak ontwikkelde sociale vaardigheden - een combinatie van bovengenoemde onderwijsbehoeften, waarbij de school handelingsbekwaam is De school maakt duidelijk hoe bovenstaande punten meetbaar zijn. De school kan zodoende beargumenteren waarom voor de ene leerling meer- of andere ondersteuning wordt verleend dan voor de andere.
afspraken Unita	In het schoolondersteuningsprofiel staat beschreven: - kwaliteitseisen gericht op specifieke doelgroepen cq. leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (SO-standaard als leidraad voor het OPP) - plaatsingsbeleid, plaatsingsafspraken en ondersteuningsarrangementen die de school kan leveren - schoolontwikkeling

	• professionaliseringsplan • competenties personeel, aannamebeleid personeel en personeelsbeleid • het volgen van de leerlingen (leerlingvolgsysteem) • de interne ondersteuningsstructuur • bovenschoolse ondersteuningsstructuur (ondersteuningsplan) • samenwerking en afstemming met externe instanties • contacten, gesprekken en samenwerking met ouders • technische en ruimtelijke aanpassingen aan het schoolgebouw • aanpassingen en uitbreiding van materialen • verantwoording inzet middelen • grenzen van de school • beschrijving schoolprofiel in schoolgids
--	---

IJKpunt 3

De school bepaalt jaarlijks de effectiviteit van de leerlingenondersteuning en past het beleid zo nodig aan. (Opbrengstgericht werken op school-, groeps- en individueel niveau.)

Indicatoren

inspectie eisen	• De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen. • De school evalueert jaarlijks het onderwijsleerproces. • De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten. • De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces. • De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit. • Alle leerlingen in leerjaar 8 maken een eindtoets. • Alle leerlingen krijgen een advies over het vervolgonderwijs. De school hanteert hierbij een zorgvuldige procedure (OR 1, OP 8, KA 1, KA 2, KA 3)
referentie kader	• De school evalueert jaarlijks de leerlingenondersteuning. • De school bepaalt jaarlijks de effectiviteit van de ingezette ondersteuningsmiddelen.
afspraken Unita	• De school beoogt daarbij dat kinderen zich optimaal en aantoonbaar ontwikkelen uitgaande van de mogelijkheden van het kind: ○ De tussen- en eindopbrengsten op de toets resultaten tenminste zijn wat op grond van de populatie verwacht wordt. Hiervoor geldt de inspectienorm als uitgangspunt. ○ De school een duidelijk beeld heeft ten aanzien van het volgen van leerlingen met (beperkte) problemen in hun sociaal-emotioneel functioneren. Aan de hand van een Cota gecertificeerd instrument.

	De school toont aan (aan ouders en SWV) wat ze heeft gedaan aan effectieve ondersteuning van leerlingen met leer-, gedrags- en/of sociaal-emotionele problemen en wat de effecten daarvan zijn en legt dit vast door middel van consistente dossiervorming.
--	---

IJKpunt 4

De school is fysiek en sociaal gezien veilig en heeft een goed pedagogisch klimaat.

Indicatoren

inspectie eisen	- De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school - De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich voordoen. - De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten. - De school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan. - De school monitort jaarlijks, met een gestandaardiseerd instrument, de veiligheid en het welbevinden van leerlingen en communiceert de bevindingen met stakeholders en onderwijsinspectie. (SK 1, SK 2)
-----------------	---

referentie kader	- De school hanteert regels voor veiligheid en omgangsvormen (uitgewerkt in bv. pestprotocol, privacyreglement, vertrouwenspersoon). - De school gaat vertrouwelijk om met informatie over leerlingen.
------------------	---

afspraken Unita	De school hanteert kwaliteitsbeleid op het gebied van pedagogisch handelen van het schoolteam.
-----------------	--

IJKpunt 5

De school heeft zicht op de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen.

Indicatoren

inspectie eisen	- De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen. - De school volgt en analyseert systematisch de voortgang in de ontwikkeling van alle leerlingen. - De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben.
-----------------	--

	(OP 2, OP 4, OR 1, OR 2)
referentie kader	- De school heeft normen vastgesteld voor de resultaten die zij met de leerlingen nastreeft. - De normen bevatten in elk geval de referentieniveaus taal en rekenen. - Tenminste twee maal per jaar worden de resultaten van de leerlingen geanalyseerd op school-, groeps- en individueel niveau
afspraken Unita	- De school: - Stelt systematisch de vorderingen en ontwikkelingen van de leerlingen vast door middel van de toets kalender. - Legt de vorderingen en resultaten vast in groepsoverzichten en in een (digitaal) leerlingvolgsysteem en bespreekt dit met ouders. - Heeft ten aanzien van individuele leerlingen afspraken gemaakt over criteria voor uitval bij taalontwikkeling, rekenen en wiskunde, technisch lezen, spelling en begrijpend lezen in overeenstemming met de mogelijkheden van het kind. - Heeft zicht op de ontwikkeling van sociaal-emotioneel en gedragsmatig functioneren van de leerlingen. Dit maakt onderdeel uit van het (digitaal) leerlingvolgsysteem, dat Cota gecertificeerd is..

IJKpunt 6

De school werkt opbrengst- en handelingsgericht aan het realiseren van de onderwijsondersteuningsarrangementen.

Indicatoren

inspectie eisen	- Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de ondersteuning voor de leerling met extra onderwijsbehoeften. - De school voert de ondersteuning planmatig uit. - De school evalueert regelmatig de effecten van de ondersteuning. (OP 1, OP 2, OP 4)
referentie kader	- De school past op grond van verzamelde toetsgegevens tenminste twee maal per jaar de groepsplannen en groepsoverzichten aan. - De school past op grond van verzamelde toetsgegevens tenminste twee maal per jaar de plannen voor individuele leerlingen (zo nodig) aan.

afspraken Unita	- De school betreft bij handelingsverlegenheid de juist deskundigen bij de ondersteuningsvraag. - Het samenwerkingsverband faciliteert bij het overleg over toeleiding naar de juiste ondersteuning de benodigde deskundigen. De schoolbesturen maken gezamenlijke afspraken over de taken en competenties van deze deskundigen.
--------------------	---

IJkpunt 7

De school biedt een uitdagende leeromgeving en hanteert effectieve instructiemethoden.

Indicatoren

inspectie eisen	- De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerling-gewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand. - De school stemt de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. - De school stemt de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. - De school stemt de verwerking af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. - De school stemt de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. (OP 1, OP 2, OP 3, OP 4)
--------------------	--

referentie kader	- De school heeft extra (orthodidactische) materialen voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. - De school stemt de werkvormen af op verschillen tussen de leerlingen. - De school geeft leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften specifieke en directe feedback. - De school gebruikt materialen en methoden die differentiatie mogelijk maakt.
---------------------	---

afspraken Unita	Elke school geeft hier invulling aan vanuit het eigen schoolconcept.
--------------------	--

IJkpunt 8

Het team werkt gericht aan haar handelingsbekwaamheid en competenties.

Indicatoren

inspectie eisen	- Het bestuur en de school hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht en verbeteren op basis daarvan het onderwijs. - Het bestuur en zijn scholen kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer. - Het bestuur en de school leggen intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over doelen en resultaten en voeren daarover actief een dialoog. (KA 1, KA 2, KA 3)
referentie kader	- Het personeel beschikt over didactische competenties voor de begeleiding van leerlingen met extra onderwijsbehoeften. - Het personeel beschikt over organisatorische competenties voor de begeleiding van leerlingen met extra onderwijsbehoeften. - Het personeel beschikt over pedagogische competenties voor de begeleiding van leerlingen met extra onderwijsbehoeften. - Het personeel staat open voor reflectie en voor ondersteuning bij hun handelen - Het personeel werkt continu aan hun handelingsgerichte vaardigheden. - Het personeel krijgt de mogelijkheid in teamverband te leren en te werken. - Het personeel wordt gestimuleerd en gefaciliteerd voor deelname aan lerende netwerken over de leerlingenondersteuning.
afspraken Unita	- Het is de leerkracht die ertoe doet. Ondersteuning en begeleiding moeten gericht zijn op het versterken van leerkrachtcompetenties. Dit maakt onderdeel uit van de POP-cyclus en is vastgelegd in een meerjaren nascholingsplan met taak- c.q. functieomschrijving. - Interne begeleiding is een vastgestelde taak/functie binnen de school. - Het personeel ziet verschillen tussen leerlingen als vanzelfsprekend en weet hiermee om te gaan door gericht te differentiëren.

IJkpunt 9

Voor elke leerling met specifieke onderwijsbehoeften is een gedocumenteerd ondersteuningsarrangement vastgesteld.

Indicatoren

inspectie eisen	- De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling met speciale onderwijsbehoeften een ontwikkelingsperspectief (OPP) vast, waarvan zeker is dat einddoelen groep 8 niet behaald worden. - De school volgt of de leerlingen zich ontwikkeling conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes. (OP 1, OP 4)
referentie kader	- Het ondersteuningsarrangement bevat een omschrijving van het eind- en ontwikkelingsperspectief van de leerling. - Het ondersteuningsarrangement bevat in elk geval tussen- einddoelen. - Het ondersteuningsarrangement is handelingsgericht opgesteld. - Het ondersteuningsarrangement bevat evaluatiemomenten. - Het ondersteuningsarrangement maakt deel uit van het leerling dossier. - Het ondersteuningsarrangement heeft een integraal karakter (één kind één plan). - De school signaleert leer, opgroei- en opvoedproblemen tijdig in samenwerking met het CJG en andere instellingen voor jeugdzorg. - De school heeft een passend aanbod voor leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie. - De school heeft leerlijnen die afgestemd zijn op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie; - De school heeft programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen van gedragsproblemen; - de school geeft haar mogelijkheden (en grenzen) aan als het gaat om de fysieke toegankelijkheid en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen met een (meervoudige) lichamelijke beperking; - de school heeft een protocol voor handelingen met een medisch karakter (omgaan met medicijnen e.d.); - de school heeft samenwerkingsovereenkomsten met ketenpartners in de zorg. (kan per casus)

IJkpunt 10

De school neemt leerlingen zorgvuldig aan en draagt leerlingen zorgvuldig over volgens vastgesteld beleid op school-, bestuurs- en samenwerkingsverband niveau.

Indicatoren

inspectie eisen	- De school hanteert de wettelijke voorschriften rondom toelating en verwijdering van leerlingen. - Toelating van leerlingen afkomstig van het SBO of SO alsmede overgang van zo'n leerling naar het SBO of SO vindt slechts plaats in overeenstemming met de ouders. (OP 4, OP 6)
referentie kader	- Bij leerlingen met extra onderwijsbehoeften vindt warme overdracht plaats met de vroegschoolse voorziening, de vorige school of de vervolgschool - Het onderwijsondersteuningsarrangement van een leerling sluit aan bij het onderwijsondersteuningsarrangement van de vroegschoolse voorziening of de vorige school van de leerling. - Het onderwijsondersteuningsarrangement van leerlingen wordt binnen de school warm overgedragen bij de overgang naar een volgende groep of een volgende leerkracht. - De school koppelt in het eerste jaar de ontwikkeling van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte terug aan de vroegschoolse voorziening of de vorige school. - De school volgt de leerlingen die de school hebben verlaten tenminste gedurende drie jaar.
afspraken Unita	- De school heeft een aanname- en overdrachtsbeleid en voert deze zorgvuldig uit. - Het beleid overdracht VO conform afspraak binnen CTC.

IJkpunt 11

Ouders, leerlingen en school hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de ontwikkeling van het individuele kind. Ouders worden daarom conform de visie "afstemming en handelingsgericht werken" betrokken bij de ontwikkeling van het individuele kind.

Indicatoren

inspectie eisen	De school verantwoordt zich bij belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit. (OP 6, KA 3)
-----------------	---

referentie kader	- De school bevraagt ouders regelmatig over de wensen en verwachtingen bij de begeleiding van hun kind. - Het personeel bevraagt ouders regelmatig over hun ervaringen met hun kind thuis en hun kennis van de ontwikkeling van hun kind op school en thuis. - De school voert met ouders een intakegesprek bij aanmelding. - De school informeert ouders tijdig en regelmatig over de voortgang in de ontwikkeling van hun kind. - De school betreft ouders bij het opstellen en evalueren van het onderwijsondersteuningsarrangement. - De school ziet ouders als ervaringsdeskundigen en benut hun kennis. - De school maakt samen met de leerling en de ouders afspraken over de begeleiding en wie waarvoor verantwoordelijk is. - De school ondersteunt ouders en leerling bij de overgang naar een andere school.
afspraken Unita	De school geeft ouderbetrokkenheid vorm zoals beschreven in de visie van handelingsgericht werken .

Ijkpunt 12

De school heeft een effectieve interne ondersteuningsstructuur

Indicatoren

inspectie eisen	- De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben. - Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de ondersteuning voor de leerling met specifieke onderwijsbehoeften. - De school voert de ondersteuning planmatig uit. - De school evalueert regelmatig de effecten van de ondersteuning. (OP1, OP 2, OP 3, OP 4, OP 6, KA 1, KA 2, KA 3)
referentie kader	- De school heeft interne begeleiding met een duidelijke taakomschrijving. - Coaching en begeleiding van leerkrachten is onderdeel van de taak van de interne begeleiding. - Taken en verantwoordelijkheden van leerkrachten en directie op het terrein van de leerling ondersteuning zijn duidelijk en transparant. - Leerkrachten worden ondersteund bij het opstellen en uitvoeren van de onderwijsondersteuningsarrangementen. - De interne begeleiding beschikt over voldoende tijd en middelen. - De interne begeleiding is voldoende gekwalificeerd. - De school kan snel voldoende deskundigheid inschakelen voor hulp. - De school grijpt bij ernstige problemen snel in.

	• Leerkrachten weten waar zij terecht kunnen in het samenwerkingsverband voor leerlingen met specifieke onderwijs- en/of opvoedbehoeften. • De interne ondersteuning is afgestemd op de ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband.
--	--

afspraken Unita	• Het bestuur faciliteert de interne begeleiding van de leerkrachten • Intern begeleiders nemen deel aan netwerken en bijeenkomsten gericht op professionalisering. • Netwerken worden vraaggestuurd samengesteld.
--------------------	--

Ijkpunt 13

De school heeft een effectief ondersteuningsteam.

Indicatoren

inspectie eisen	• De school zoekt structurele samenwerking met ketenpartners in de regio en het samenwerkingsverband waar noodzakelijke interventies op leerling-niveau haar eigen kerntaak overschrijden. (KA1, KA 2, KA 3, OP 6, OR 3)
--------------------	---

referentie kader	• De interne begeleiding leidt het ondersteuningsteam in de school. • Taken van het ondersteuningsteam zijn vastgelegd. • Het ondersteuningsteam is verantwoordelijk voor het vormgeven van een passend arrangement en betreft hier indien nodig de juiste deskundigen (externe) deskundigen bij. • Het ondersteuningsteam draagt zorg voor het organiseren van de hulp om de school. • Het ondersteuningsteam onderhoudt de loketfunctie voor ouders.
---------------------	--

Bijlage 3 Beleid voor terug- of overplaatsing naar het Basisonderwijs vanuit S(B)O

Bij Unita wordt met terugplaatsen bedoeld: de stap van een leerling en zijn ouders terug naar die vorm van onderwijs waar de meeste leerlingen beginnen, nl. het regulier Basisonderwijs (BAO). Of als dat (nog) niet mogelijk is, de stap van Speciaal Onderwijs (SO) naar Speciaal Basis Onderwijs (SBO).

- Kan dat dan?
- Gebeurt dat ook?
- Maar hoe gaat dat dan?

De meeste ouders reageren met dergelijke vragen en zouden zelf waarschijnlijk niet direct op deze stap komen. Terugplaatsen kan en gaat in goed overleg met ouders, leerling en de ontvangende school. Als aan terugplaatsing wordt gedacht, dan moet men zich de intensiteit van deze stap goed realiseren. Het is de taak van de begeleiders van de leerling om ervoor te zorgen dat de terugplaatsing, past bij de 'vraag' van de leerling.

Als terugplaatsing wordt overwogen door een van de betrokkenen, dan wordt een zeer intensief programma in gang gezet. Alle betrokkenen leerling, ouders, de latende school, Unita, de ontvangende school, de begeleiders hebben hun inbreng in dat proces. Als één daarvan "afhaakt" dan loopt de terugplaatsing grote risico's (zie het stappenplan op de volgende pagina).

Bij iedere schoolkeuze is de fundamentele vraag: op welke school en onder welke omstandigheden komt de leerling tot zijn recht; welke situatie biedt de beste ontplooiingsmogelijkheden voor de betrokken leerling? De direct betrokkenen, de leerling, de ouders en de latende school dienen het eens te zijn over de motieven die aanleiding vormen voor de terugplaatsingsplannen.

Wie het initiatief tot de terugplaatsing ook neemt: de leerling moet het 'waarom' van de terugplaatsing duidelijk uitgelegd krijgen. De ouders zullen hun ideeën over de schoolopvang en de situatie waarin hun leerling verkeert, moeten kunnen verduidelijken. De latende school en de ontvangende school voor basisonderwijs of SBO moeten zicht hebben op elkaars mogelijkheden.

Het op gang brengen van een terugplaatsingsprocedure impliceert een helder inzicht in de leermogelijkheden en de gedragskenmerken van de leerling. De verslaggeving van observaties is richtingbepalend bij de gesprekken over terugplaatsingsmogelijkheden. De hulpvraag van de leerling wordt vanuit de ervaringen met en de observaties van de leerling geformuleerd. Bekeken wordt of die past bij de mogelijkheden en het klimaat van de in aanmerking komende basisschool of SBO school. In het bijzonder zijn hierbij van belang de persoonlijkheid van de leerkracht, de instelling van het team, de werkwijze van de school en de pedagogische/didactische middelen.

Geïnterviewd dient te worden wie actief betrokken zijn bij de terugplaatsingsprocedure, waarbij ieder zich dient te realiseren dat zijn of haar inzet zeer tijdsintensief kan zijn. Aangezien de terugplaatsing een gefaseerde aangelegenheid is, verdient het aanbeveling hierover van tevoren duidelijke afspraken te maken, waarbij een van de participanten als coördinator optreedt. Uit het overzicht van de stappen in de terugplaatsingsstrategie blijkt dat het proces van terugplaatsing goed bewaakt moet worden: is er overleg gepleegd met alle betrokkenen, zijn de beslissingen genomen op basis van voldoende informatie enz.

De motieven voor een terugplaatsing dienen zorgvuldig te worden overwogen, terwijl een planmatige opzet van de terugplaatsingsprocedure onmisbaar is. Daarom is gekozen voor de draaiboekvorm. Een gefaseerde strategie waarbij de verschillende stappen op elkaar interfereren en elkaar hier en daar zullen overlappen. Het draaiboek moet gehanteerd worden als een richtlijn met als kenmerken een aantal wezenlijke aandachtspunten. Persoonlijke opvattingen en plaatselijke situaties zijn mede bepalend voor de wijze waarop het draaiboek gebruikt wordt. U treft een basisschema aan, waarin fasen, betrokkenen en aandachtspunten genoemd worden. In een beknopte tekst worden de aandachtspunten beschreven. Daarbij wordt steeds de rol van de coördinator aangegeven. Het is duidelijk dat een draaiboek sec geen garantie mag en kan zijn voor het succes van een terugplaatsing. De persoonlijke inzet van de direct betrokkenen zal voornamelijk het welslagen van de terugplaatsing bepalen.

Terugplaatsing geïnitieerd vanuit het Speciaal (Basis) Onderwijs of door ouders

De scholen voor Speciaal (Basis) Onderwijs zullen twee keer per schooljaar in een reguliere multidisciplinaire teamvergadering evalueren welke leerlingen eventueel voor terugplaatsing in aanmerking komen. Vervolgens worden ouders hiervan op de hoogte gesteld door de school en wordt besproken of ouders en leerling hier ook positief tegenover staan. Daarnaast kunnen ouders en leerling zelf met het verzoek tot terugplaatsing komen. Een verzoek hiertoe kan schriftelijk onderbouwd worden ingediend bij de directeur van de betreffende school voor speciaal (basis) onderwijs. In beide gevallen moeten alle betrokkenen positief staan tegenover de terugplaatsingsoverweging om over te kunnen gaan tot de procedure terugplaatsing. Hieronder staat voor de coördinator van de terugplaatsing het stappenplan met de verschillende betrokkenen in de verschillende fasen. Uitgebreide informatie is terug te vinden op de website van Unita in het draaiboek terugplaatsing.

Terugplaatsingsstrategie basisschema

	Fase	K I N D	O U D E R S	S C H O L	B A O S B O	U N I T A	Aandachtspunten
1	Terugplaatsingsoverweging	*	*	*	*	*	- Signalering van terugplaatsingsmogelijkheden - Terugplaatsingscriteria en motieven
2	Advisering omtrent BaO schoolkeuze			*		*	- Samenstelling van schoolprofiel - Inwinnen advies
3	Overleg met ouders en leerling	*	*	*			- Verschaffen van algemene en specifieke informatie - Beslissingsmoment voor ouders ten aanzien van de in aanmerking komende (speciale) basisschool
4	Oriëntatie op BaO			*	*		- Pedagogisch/didactische voorbereiding - Afstemmingsmogelijkheden
5	Teamoverleg in BaO				*		- Afweging pro-contra - Beslissingsmoment van het BaO of SBO
6	Terugplaatsingsbeslissing	*	*	*	*	*	- Visie van alle betrokkenen - Wijze van introduceren
7	Samenstelling handelingsplan		*	*	*		- Continuïteit van onderwijs- en opvoedingsproces - Strategie afspraken
8	Praktijkervaringen	*	*	*	*		- Uitwisseling van observatiegegevens
	Voortgang	*	*	*	*		- Afspraken m.b.t. verdere planning
	Evaluatie	*	*	*	*	*	- Eindevaluatie na 1 schooljaar

Bijlage 4 Beleid met betrekking tot overdracht van bekostiging aan S(B)O besturen bij ontoereikend budget Unita

Indien Unita ontoereikend budget heeft voor de wettelijk verplichte overdracht aan S(B)O besturen, geldt het volgende:

SO groeiregeling

Indien de zware personele ondersteuningsmiddelen die het samenwerkingsverband in een schooljaar ontvangt niet toereikend zijn om in dat schooljaar de personele ondersteuningsmiddelen voor de groei (1 oktober – 1 februari) te betalen aan het SO dan geldt het volgende. Alle (S)BO-scholen in het samenwerkingsverband betalen aan Unita een bedrag per ingeschreven leerling. Alle SO schoolbesturen betalen aan Unita datzelfde bedrag per ingeschreven leerling, waarvan de bekostiging voor rekening van Unita komt. De hoogte van dit bedrag wordt vastgesteld door het tekort te delen op het aantal Unita leerlingen.

Het aan het SO te betalen bedrag voor de groei wordt vastgesteld op basis van de wettelijke vereisten (en bevat in dit geval niet de daaraan door een bestuursbesluit d.d. 24 juni 2015 toegevoegde materiële ondersteuningsmiddelen) voor de groei tussen 1 oktober en 1 februari.

SBO aanvulling boven de 2% en groei

Indien de lichte personele ondersteuningsmiddelen die het samenwerkingsverband in een schooljaar ontvangt niet toereikend zijn om in dat schooljaar de volgende wettelijk verplichte overdrachten aan het SBO te voldoen:

- de personele basisbekostiging voor de groei in het aantal SBO leerlingen periode van 1 oktober tot 1 februari voorafgaand en
- ondersteuningsmiddelen voor het aantal leerlingen boven 2% van de (S)BO leerlingen per 1 oktober voorafgaand

dan geldt het volgende:

Alle BAO besturen in het samenwerkingsverband betalen een bedrag per leerling. Het bedrag wordt vastgesteld door het tekort te delen op het aantal BAO leerlingen in het samenwerkingsverband.

Het aan het SBO te betalen bedrag voor de hierboven genoemde groei en aanvulling wordt vastgesteld op basis van de wettelijke vereisten en bevat in dit geval niet de daaraan door een bestuursbesluit d.d. 24 juni 2015 toegevoegde materiële ondersteuningsmiddelen.

Grensverkeer SBO

Indien de lichte personele ondersteuningsmiddelen die het samenwerkingsverband in een schooljaar ontvangt niet toereikend zijn om in dat schooljaar het grensverkeer overeenkomstig wettelijke regels te betalen dan geldt het volgende.

Alle BAO- en SBO besturen in het samenwerkingsverband betalen een bedrag per leerling. Het bedrag wordt vastgesteld door het tekort te delen op het aantal leerlingen van deze scholen.

Nota bene: leerlingaantallen worden voor deze regeling vastgesteld op basis van de DUO-telling van 1 oktober in het voorafgaande schooljaar. Bedragen worden in het betreffende schooljaar betaald en voor zover mogelijk verrekend met betalingen die het samenwerkingsverband aan de betreffende scholen doet.

Bijlage 5 Handelingsgericht werken als pijler in SWV Unita

Handelingsgericht werken is uitgangspunt bij het handelen van alle scholen binnen het SWV. Handelingsgericht diagnosticeren en begeleiden, is het uitgangspunt van alle professionals die de scholen, leerlingen en ouders ondersteunen. Deze bijlage beschrijft de uitgangspunten⁴.

Handelingsgericht werken (HGW) concretiseert goed onderwijs en effectieve leerlingbegeleiding, zodat teams beter kunnen omgaan met de overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen. HGW focust op schoolsucces voor alle leerlingen en draagt bij aan een professioneel en plezierig werkklimaat en een constructieve communicatie met collega's, leerlingen en ouders. HGW is een werkwijze waarbij leerkrachten, intern begeleiders, schoolleiders en andere deskundigen in en om de school handelen volgens zeven uitgangspunten:

1. HGW is doelgericht: ieder gesprek, overleg en aanpak vertrekt vanuit een doel en evalueert of dit doel bereikt is.
2. Het gaat om wisselwerking en afstemming: kinderen ontwikkelen zich in interactie met hun omgeving op school en thuis.
3. Onderwijsbehoeften staan centraal: wat heeft deze leerling nodig om een bepaald doel te behalen?
4. Leerkrachten maken het verschil, zij doen ertoe voor alle leerlingen en vooral voor de kwetsbare leerlingen. Ouders doen er evenzeer toe, zij kunnen passend onderwijs ondersteunen.
5. Positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten en ouders zijn van groot belang. Door deze te betrekken in de analyse formuleren we hogere doelen. De positieve aspecten zijn ook te benutten en uit te bouwen.
6. Betrokkenen werken constructief samen: leerkrachten, intern begeleiders, schoolleiders, leerlingen, ouders en ondersteuners vanuit SWV Unita en de jeugdhulp werken samen aan schoolsucces voor alle leerlingen, goed onderwijs en goede opvoeding en welbevinden van kinderen. Leerlingen hebben een prominente positie in HGW: ongeacht hun leeftijd zijn zij betrokken bij de keuzes die worden gemaakt bij het verbeteren van de situatie op school en/of thuis.
7. De werkwijze is systematisch en transparant: de stappen in scholen en met SWV en jeugdhulp zijn helder. We doen wat we zeggen en we zeggen wat we doen.

Tezamen bieden deze uitgangspunten een *wenselijk kader, oftewel een ideale werkwijze*. Een schoolteam kan ervoor kiezen deze na te streven in de dagelijkse praktijk. HGW is succesvol geïmplementeerd als alle zeven uitgangspunten dagelijks tot hun recht komen en zichtbaar zijn in het onderwijs, de interne leerlingbegeleiding en de externe ondersteuning vanuit SWV Unita en jeugdhulp.

HGW toepassen vergt niet alleen gedegen kennis en uiteenlopende vaardigheden, het vereist ook een bepaalde basishouding. Voor sommige professionals uit onderwijs en jeugdhulp betekent dit een omslag in attitude, zoals:

- Van de 'schuld' bij de leerling en zijn ouders leggen → als professional in de spiegel kijken: wat kan ik doen zodat het de leerling en zijn ouders wél lukt om ..?
- Van probleemgericht praten → oplossingsgericht handelen.

⁴ Bron: Handelingsgericht werken: samenwerken aan schoolsucces (Pameijer, 2017)

HW en Passend Onderwijs?

Alle leerlingen hebben recht op goed onderwijs dat aansluit bij hun mogelijkheden en onderwijsbehoeften (www.passendonderwijs.nl). Passend Onderwijs, in 2014 ingevoerd, beoogt het onderwijs en de ondersteuning zodanig te verbeteren dat er geen leerlingen meer buiten de boot of tussen wal en schip vallen. HW is ontwikkeld in de periode van Weer Samen Naar School (1998 - 2014). Het bestond dus al voor Passend Onderwijs. De uitgangspunten van HW blijken echter goed te passen bij de doelstellingen van Passend Onderwijs, en omgekeerd. Veel scholen, besturen en samenwerkingsverbanden kiezen voor HW, omdat het hen ondersteunt bij Passend Onderwijs. Het geeft bijvoorbeeld handvatten *hoe het onderwijs beter is af te stemmen op de mogelijkheden en onderwijsbehoeften van leerlingen*. HW stelt bovendien de cruciale vraag wat een leerkracht nodig heeft om passend onderwijs te bieden. Uiteindelijk zijn het de leerkrachten die het onderwijs passend maken. Zij moeten dus toegerust zijn om goed onderwijs te geven en sommige leerlingen extra te begeleiden. *De ondersteuningsbehoeften van leerkrachten* verschillen van situatie tot situatie en van leerkracht tot leerkracht. Met HW is ook hier zicht op te krijgen.

Passend Onderwijs focust op *wat leerlingen wél kunnen en willen en op hun talenten en interesses*. HW helpt om gericht naar de positieve kenmerken van iedere leerling te zoeken, deze uit te bouwen en te benutten in het passend maken van het onderwijs en de ondersteuning. De leerling zelf speelt daarbij een belangrijke rol.

Ouders dragen bij aan het schoolsucces van hun kinderen, hier is nog veel winst te behalen (Onderwijsraad, 2010). Passend onderwijs zet daarom eveneens in op het versterken van *ouderbetrokkenheid*. De sterke positie van ouders in HW draagt hieraan bij. HW biedt een handreiking voor de samenwerking en communicatie met ouders, zodat zij kunnen meedenken over het onderwijsaanbod dat past bij wat hun kind nodig heeft om met plezier naar school te gaan en optimaal te leren. Zodoende ondersteunen ouders Passend Onderwijs en staat de school er niet alleen voor.

Met *doelgericht of opbrengstgericht werken* zijn de leerprestaties van een school, bouw, groep en individuele leerlingen te maximaliseren. HW is te benutten bij het analyseren en verbeteren van de opbrengsten en de effecten van de extra ondersteuning. HW ondersteunt eveneens het werken met een ontwikkelingsperspectief (OPP). Een OPP bevat onder andere het beoogde uitstroomprofiel (type voortgezet onderwijs), de tussentijdse doelen voor taal, rekenen, werkhouding en gedrag en het onderwijsaanbod dat nodig is om deze doelen te behalen (PO raad, 2014).

Met de *transitie in de jeugdzorg* en de ontwikkeling van *integrale kind-centra* komen externe deskundigen, als het goed is, vaker de school in. Denk bijvoorbeeld aan professionals uit de voorschool, buitenschoolse opvang, wijkteams, jeugdhulpverlening en zorg. Succesvolle samenwerking vergt een gezamenlijk kader: welke doelen streven we na en welke taal spreken we? De uitgangspunten van HW helpen hierbij, omdat ze ook herkenbaar en toepasbaar zijn voor de professionals die betrokken zijn bij het opgroeien en opvoeden van kinderen.

Onderwijs- en ondersteuningsroute

Als alle onderwijsprofessionals en deskundigen in en rondom de school werken volgens dezelfde zeven uitgangspunten, dan *hanteren ze eenzelfde visie, streven ze hetzelfde na en spreken ze dezelfde taal*. Zo'n gemeenschappelijk kader vergemakkelijkt hun samenwerking aanzienlijk. Het biedt een kader voor de communicatie met elkaar, met leerlingen en met ouders: zo willen wij graag samenwerken, hoe staan jullie daarin? Volgens een schatting van de PO-raad werkt zo'n 75% van de basisscholen en SWV 'min of meer handelingsgericht'.

Fungeert HGW ook als inspiratiebron voor een samenwerkingsverband of bestuur, dan ontstaat een doorgaande lijn vanuit een gedeeld werkconcept:

- de teams van de reguliere scholen en de interne deskundigen werken handelingsgericht, evenals de deskundigen rondom de school;
- de toekenning van extra externe ondersteuning gebeurt handelingsgericht;
- en de teams van de speciale onderwijssettings werken volgens dezelfde principes.

Doorgaans onderscheidt men drie niveaus, die zijn te visualiseren in een driehoek, zoals in figuur 1.1.

Figuur 1.1: drie niveaus van onderwijs en ondersteuning

De invulling van de niveaus verschilt per samenwerkingsverband en bestuur. Dit boek hanteert de volgende indeling:

1. basisondersteuning zoals omschreven door het samenwerkingsverband
2. extra ondersteuning door schoolinterne deskundigen en
3. extra ondersteuning door externe deskundigen

De niveaus hangen samen en versterken ze elkaar.

Niveau 1: Alle leerlingen, de HGW- cyclus voor de groep

Het basisaanbod bevat kwalitatief goed onderwijs en effectieve ondersteuning voor alle leerlingen. Hoe sterker deze basis (of 'boot') is, hoe minder leerlingen buiten de boot of tussen wal en schip vallen. De HGW-cyclus bevat de fasen waarnemen, begrijpen, plannen, realiseren en evalueren. De cyclus ondersteunt teams bij het in kaart brengen van de overeenkomsten en verschillen in een groep en bij het afstemmen van het onderwijs hierop. Doorloopt een team de HGW-cyclus meerdere keren per schooljaar, dan monitort en evalueert zij de ontwikkeling van alle leerlingen en analyseert ze de impact van het geboden onderwijs. Hiermee heeft de school goed zicht op haar opbrengsten. Toch is het zo nu en dan gewenst om sommige leerlingen uitgebreider te bespreken, omdat er zorgen en vragen zijn. Dit gebeurt in een leerlingbespreking.

Niveau 2: Leerlingen waarover zorgen en vragen zijn, de leerlingbespreking

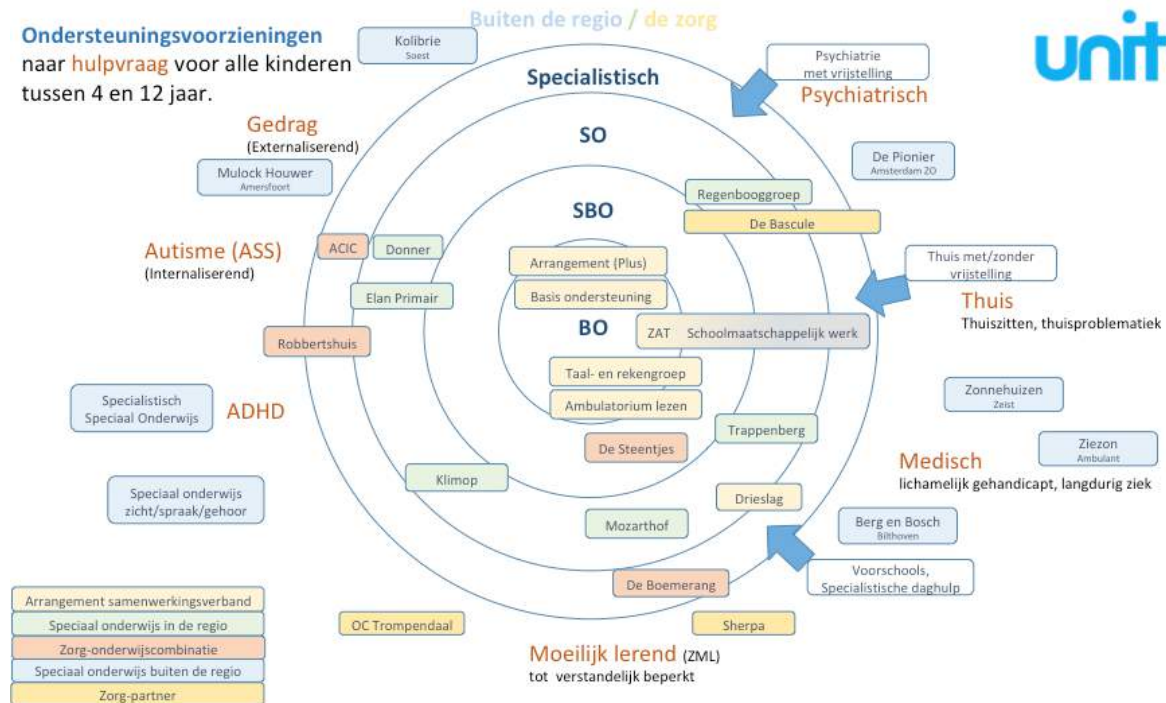
In een leerlingbespreking participeren de leerkracht, intern begeleider en eventueel een andere *interne deskundige* van de school. Ook de leerling en diens ouders zijn er direct of indirect bij betrokken. In een leerlingbespreking gaat het om vragen als: wat is er aan de hand en wat betekent dit voor de doelen en de aanpak? Hoe kunnen we deze leerling en diens leerkrachten en ouders ondersteunen? Daarna gaan betrokkenen doelgericht aan de slag en evalueren ze de impact van de ondersteuning. Zijn de doelen behaald, dan kan de leerling terug naar het basisaanbod. Bij enkele leerlingen zijn de doelen waarschijnlijk nog niet behaald en/of zijn er vragen die een externe deskundige vereisen. Dan wordt een multidisciplinair overleg georganiseerd.

Niveau 3: Leerlingen die externe ondersteuning nodig hebben, multidisciplinair overleg

In een multidisciplinair overleg (MDO) op school participeren naast de school, ouders en oudere leerling één of meer externe deskundigen uit het onderwijs en/of de jeugdhulp. Na een analyse van de situatie rondom de leerling ontwerpen zij samen een onderwijs- en/of jeugdhulparrangement: dat wat nodig is om de doelen te behalen.

De route doet vermoeden dat de niveaus elkaar één voor één opvolgen, maar in de praktijk kunnen ze door elkaar heen lopen. Indien nodig is een niveau over te slaan. De toepassing is dus flexibel en op maat.

Bijlage 6 Dekkend netwerk

Bijlage 7 Passend Onderwijs Ontwikkelagenda gemeenten 2018-2022

In september 2015 werd de eerste ontwikkelagenda voor het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) voor Passend Onderwijs vastgesteld.

Terugblik vorige ontwikkelagenda

De vorige versie van de ontwikkelagenda omvatte twaalf thema's die waren ingedeeld in vijf clusters:

- A. Preventieve voorzieningen
 - Schoolmaatschappelijk werk
 - Verwijsindex
- B. Aansluiting jeugdhulp en Passend Onderwijs
 - Samenwerkingsafspraken MBO en Gemeente
 - Samenwerkingsafspraken over zorg voor kinderen met Ernstig Enkelvoudige Dyslexie
- C. Recht op onderwijs
 - Thuiszitters
 - Vrijstellingen
 - Productief leren
- D. Randvoorwaarden
 - Leerlingenvervoer
 - Aanvragen huisvesting voortkomend uit Passend Onderwijs
- E. Evaluatie
 - Monitor resultaten Passend Onderwijs

Huidige ontwikkelagenda (maart 2017)

Het afgelopen jaar is er veel gebeurd op alle thema's. Doelen binnen de verschillende thema's zijn behaald of thema's passen beter in andere programma's en kunnen daardoor worden gezien als afgehandeld. Zes thema's blijven als *actief* staan op de ontwikkelagenda:

1. Schoolmaatschappelijk werk
2. Samenwerkingsafspraken MBO en gemeente
3. Ernstig Enkelvoudig Dyslexie
4. Monitor resultaten Passend Onderwijs
5. Samenwerking PO/VO en gemeente
6. Onderwijszorgarrangementen

Bijlage 8 Lijst van gebruikte afkortingen

ALV	Algemene Ledenvergadering
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAO	Basisonderwijs
EMB	Ernstig Meervoudig Beperkt
GDPR	General Data Protection Regulation
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
HGW	Handelingsgericht Werken
IB'er	Intern begeleider
MDO	Multidisciplinair overleg
MBO RAAD	Middelbaar Beroeps Onderwijs Raad
OA	Onderwijs Arrangement
OJA	Onderwijs Jeugd arrangement
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
OP	Ondersteuningsplan
OPR	Ondersteunings Plan Raad
OPP	Ontwikkelingsperspectief Plan
PO RAAD	Primair Onderwijs Raad
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SO	Speciaal Onderwijs
SOP	Schoolondersteuningsprofiel
SWV	Samenwerkingsverband
TB'er	Trajectbegeleider
TLV	Toelaatbaarheidsverklaring
VO RAAD	Voortgezet Onderwijs Raad
RBL	Regionaal Bureau Leerlingzaken
SDH	Specialistische Dag Hulp
SMW	School Maatschappelijk Werk
VT	Veilig Thuis
WPO	Wet Primair Onderwijs
WVO	Wet Voortgezet Onderwijs
WSNS	Weer Samen Naar School
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
ZML	Zeer Moeilijk Lerend